

"DIRVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
 Eina kas savaitę
 Leidžiamas Clevelande, Ohio
 Lietuvių Spaudos Bendrijos
 B. Bartuševičius prez. Ię. Sakalauskas Red. Asst.
 Metinė Prenumerata: \$1.50
 Dienytose Valstijose \$2.00
 Iše Viešpatystėje
 Prenumerata apmokama iš vieno. Prenumeratorius
 gaus skaitinį nuo dešios užrašymo, ne nuo Naujo Me-
 to. Apie prenumeratą klauskite laisvai. Adresuokite:
"DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

"DIRVA" LITHUANIAN WEEKLY
(THE FIELD)
 This is only Lithuanian News Paper in Ohio
 Published Weekly at Cleveland, Ohio by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
 V.S. Jankauskas - Editor, P.A. Sakalauskas - Business Mng.
 Yearly Subscription rates:
 In United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 Advertising rates on application. Address:
"DIRVA"
 2004 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

No. 5.

Cleveland, O., Penktadienis, Vasario (February) 2 d., 1917 m.

Kaina 5c.

Metai II. (Vol. II)

Naujos Vokietijos išlygos DUMA ATIDĖTA Prezidentas vetavo bilu Rusai sumušti ties Ryga Vokiečiai paėmė Nanesti WILSONO PROPOZICIJA

Iš Svetur NAUJOS TAIKOS ISLYGOS.

Vokietija stato naujas taikos išlygas, kuriomis yra: 1) Užleidimas Francuzijai Metz ir dalies Lotaringijos, teigti ištraukimas kariumenės iš šiaurinės Francuzijos, be atlyginimo Francuzijos nuostolių, 2) Pasitraukimas iš Belgijos ir atlyginimas jos nuostolių, 3) Įsteigimas neprigulningos Lenkijos, 4) Atsizėdėjimas tų dalių vokiškų kolonijų Afrikoj, 5) Sugrąžinimas Serbijos, pasilaikant sau kiek žemės, nutiesimui sau reikalingų geležinkelų, 6) Paktas jūres neutralizacijos, 7) Itanų atiduot Trideną, o Triestą padaryti neutrališka priepilauka.

DUMA ATIDĖTA.
 Berlynas. Rusijos Valstybės Duma atidėta iki 25 d. Vasario. Rusų spauda piktnasi naujo priemero Galicino šeimyninkavimu, kuriam uoliai prigelbsti Sturmeris. Spėjama yra, kad prištartinus 25 d. Vasario, bus surasta vėl kokios priezastis ir Duma susirinkimas bus atidėtas neapribuotam laikui, nes Sturmeris mėgsta Valstybės reikalus tvarkinti be kitų pritarimo. Sturmeriui daroma daug viešų užmetimų, primenant net tai, kad jis yra Vokietijos šalininku.

APDOVANOJO PATS SAVE.
 Berlynas. Pereitą savaitę Vokietijos kaizeris šventė savo varduvių dieną, kurioje, apart įvairių pasveikinimų, linkėjimų ir dovanų, gautų nuo kitų, kaizeris nepamiršo ir pats save apdovanojo geležiniu kryžium, kaip dovaną už gabumus karėje su talkininkais. Jis susirinkusiems svečiams pirmiausia pasakė prakalbą, apie svarbų dienos savo varduvių, paglūni pats sau prisiseigė geležinį kryžį. Nepamiršo ir Hindenburgo, nes ir tai apdovanojo tokia pat dovana.

MOBILIZUOJA NEPILNAMIEČIUS.
 Londonas. Anglijos valdžia rengiasi pradėti mobilizavimą nepilnamečių. Bus imama kariūmenė bernukai, turinti 18 metų amžiaus. Karės frontan jie nebus imami, bet sudarius jų pulkus, bus mokiniai karieivisko lavinimosi ir ginklo vartojimo, per porą metų. Už poros metų, esant išlaivintais ir reikalui prisijęs, tik tada bus imami mušio

frontan. Yra stebimasi, su kokių tikslu valdžia imasi nemecių mobilizavimo, kadangi kareivių Anglijai nestoka, nes atsargoje yra daugybės suaugusių ir išlaivintų kareivių.

PALIUSAVO NUO BAUDOS.
 Paryžius. Guvernilles tapo areštuota ir kaip kriminatinistė tapo patraukta prieš teismą 20 metų amžiaus francuzaitė J. Barthelmy, už nusmaugimą savo kudikio. Teisme ji papasakojo, kaip ji gyveno Chambley, kur tuomet įsiveržus vokiečiams, keturi vokiečių kareiviai ją pasigavę, nusiivilko į šv. Liudviko koplyčią ir ten ją doriškai sudarkė, nuo ko ji pastojo motina. Tas atsitiko 1915 m. tuose. Laikui bėgant jai pasisekė pabėgti iš vokiečių užimtos vietos ir laikui sukaikus ji pagimdė kudikį. Naujagimio ji neapkentė ir dēlei tėvynės garbės, ji nenorėdama, kad tarp francuzų augtų vokiškas gaivalas, jį nusmaugė. Teismas išklausęs jos pasiaiškinimų, net ant pasitarimų nėjo ir paskelbė nuosprendį, paliausuojuant Barthelmytę nuo baudos, kaip patriotę. Tarpe teismo salėn susirinkusių žmonių pasipylė dēlnų plojimai ir šauksmai: "Lai gyvuoja Barthelmy, lai gyvuoja teisingas teismas".

RUSIJA IR WILSONO NOTA.

Petrogradas. Suvienuytų Valstijų prezidento nota, reikalaujanti taikos ir karės užbaigimo, pasiekė Rusijos senatą. Prie išklausymo notos buvo ir pats caras. Po notos perskaitymo susirinkime buvo didelis dēlnų plojimas ir išsireiškimai, sutinkanti su Wilsono propozicijomis. Ypatinai senatui patiko pasiūlymas liuosų kelių jūrems. Kaslink Lenkijos neprigulmybės, Rusija irgi sutinka, tik j tos neprigulmybės prasmę Rusija žiuri plačiau negu prezidentas Wilsonas ir Vokietija, nes Rusija geidžia, kad Lenkija būtų neprigulminga savo cielybėje, o ne vien Varšavos kunigaikštystėje, atsakirta nuo Galicijos ir Poznaniaus provincijos. Apie Lietuvą Rusijos senatas nieko nesako, nesako nieko nė caras; turbūt ir Wilsonas jiems apie Lietuvą nieko nepriminė.

CARŲ PRISAKYMAI

Londonas. Rusijos caras, pavesdamas ministerių pirmininkavimą kunigaikščiui Galiciniui, davė visą eilę pri-

sakymų, kad rupintusi šalies gerove. Apie abelnus šalies reikalus vienok, instrucijų beveik neduota jokių, nes daugiausia kalbama vien apie karę, su vilčia, kad kol germaniskasis militarizmas nebus sutrupintas, apie taiką ir karės užbaigimą kalbos negali būti, nes

maistu, tad maisto kontrolie riūs baronas Davenport, kad suėdijus miezius, išleido prisakymą, kuriom prisakoma bravorams išdirbti mažiau alaus. Sulyg prisakymo, pradedant nuo 1 die nos Balandžio, visoj Anglijoj turi būti išdirbama alaus tik 70 nuošimtis, arba

VOKIETIJOS CENZURA.
 Haaga. Siomis dienomis Holandijos karalienė gavo laišką, siųstą jai nuo Holandijos moterių susivienijimo. Laiškas tas buvo papuoles vokiečių cenzurai, kuri jį pralaikius nuo 16 die nos Lapkričio ir išbraukus

tose valdiškose ir viešose istaigose. Memorialas įduota generolui Ludendorfiui, kurs peržiūrėjęs memorialą priėmė, kaip turinį savo vertę. Bus kas iš to memorialo ar ne, vienok aišku, kad lenkai patįs dar budami supanciotais stengiasi Lietuvą pavergti.

ARTIMA TAIKOS EKSPLIOZIJA

Rusijos kariskosios spēkos nėra išsianomis. Prisakyta naujam priemerui rupintis, kad nepritruktų karės reikmenų, teigti, kad maistu būtų aprūpinti civiliai gyventojai lygiai kaip ir kariūmenė.

BLOKUOS ANGLIJĄ.

Geneva. Laikraščiuose skelbiama žinios, kad Vokietija turi sutaisiusi tam tikrą skadroną povandeninių valčių, aprūpintų torpedomis ir naujausio išmiso prietaisomis, kurios neilgai trukus bus paleistos į jures, kad blokuotų Angliją, neprieidziant Anglijon neutrališkų šalių laivų, kurie ikišiol Anglijai pristatė visokias reikmenis, o ypač maistą. Minimosios valtis turi 200 pėdų ilgio, savo veikiuomenę jos bus suskirstytos į tris grupas.

JUOKAI PARLAMENTE.

Paryžius. Francuzijos parlamente buvo skaityta nota Suvienuytų Valstijų prezidento Wilsono, kurs siūlo, kaip kitoms kariaujančioms viešpatystėms, taip ir Francuzijai, užbaigimą karės ir taikos derybas. Perskaičius Wilsono notą, duota ta notą išjuokiantis sumanymas, kad nota būtų atiduota cenzurai ir iš jos išbraukus nepageidaujamus Wilsono patarimus, antru kartu parlamente skaityti. Įnešimas sutikta dēlnų plojimu ir juokais. Pirmėras Briand, išsireiškė, kad negalima visą notos turinį skelbti francuzų spaudoje. Socialistų atstovas davė sumanymą, kad Wilsono nota būtų geriausiai ant vietos pasmerkti ir spaudoje visai apie ją neminėti. Šitas įnešimas sutikta irgi dēlnų plojimu ir juokais.

MAZIAU ALAUS.

Londonas. Kadangi Anglijoj pradedama skulptis su

visas sau nepatinkamas vietas, su likusiomis elniomis, tik dabar pasijuntė kar reikiama. Holandijos valdžia sako, kad nors ikišiol buvo manoma, jog Anglija su savo cenzura buvo laikoma už begėdišką, vienok šiūm Vokietija pasirodo daug begėdiesne, ir ateityje, jei pacho siuntinys kur dingis, tai ne Anglija, bet Vokietija bus kaltinama, nes Vokietija įvairiomis savo priemonėmis jau yra daugiausia atsizymėjusi prieš neutrališkas šalis.

TURI ŽMONIŲ, TIK MAISTO STOKA.

Berlynas. Vokietijos spauda pradėjo raminti savo šali tuomi, kad talkininkų vilčiai pergalėti vokiečius, yra klaidinga ir talkininkai juos pargalėti, apsiriks. Vokietija kareivių turi užtektinai ir kariauti su talkininkais gali ilgiausius laikus. Vokietija išleidama į karę turėjo 9 milijonus kareivių. Nuo pradžios karės ikišiol zuvo 2 milijonai, tad liko dar 7 milijonai. Laikė karės priaugo pusantro milijono vyrų, kuriems užimant zuvusių vietas, Vokietija kareivių turi tik 500,000 mažiau negu jų turėjo išleidama karėn. Visa bėda tik tame, kad Vokietija jaučia maisto stoką.

NELEIS DIRBTI SUV. VALST. AMUNICIJĄ.

Londonas. Suvienuytų Valstijos paskyrė 60,000,000 dolerių didesniai apginklavimui savo kariškojo laivyno, kam pasirodė reikalingu daugybė kulku 12 colinėms kanuolėms. Suv. Valstijų valdžia kreipėsi į Anglijos kompaniją "Hadfields Limited", pasiūlydama užsakymą padirbti reikalaujamas kulkas, kurių padirbimas Anglijoj pareitų pigiau 200 dolerių ant kiekvienos kulkos, negu dirbant Amerikos fabrikuose. Kompanija mėgino gauti valdžios leidimą, leidžiant priimti šį užsakymą, bet Anglijos valdžia užgynė kompanijai priimti šulomą užsakymą, patėmijant, kad kol karė pasibaigs, iš Anglijos negali būti šuviai gabenami svietur, nes jie yra reikalingi namie.

LENKŲ MEMORIALAS.

Kijevs. Lenkų bajorija, susidedanti iš 152 ypatų, Vilniuje ir aplinkėse, turėjo Vilniuje suvažiuvimą, kur aptarus savo reikalus, nutarta sustatyti ir vokiečių valdžiai įteikti memorialą, reikalaujant, kad vokiečiai Lietuvoj būtų įvesta oficiališka kalba, vieton vokiškos, lenkiška, vartojimui teismuose, mokyklose ir ki-

Vėliausios Žinios.

Suvalkų gubernija priklauso Lietuvai. Nors Lietuvos lenkai išsijusę dirbo ir reikalavo vokiečių valdžios, kad Suvalkų gubernija būtų priskirta prie Lenkijos, tai vienok Lenkijai davus savistovybę, vokiečiai nuo jos Suvalkų guberniją atskyrė, priskiriant ją prie Lietuvos ir pavadant Hindenburgo valdžiai. Suvalkų gubernijoje užginta steigti lenkiškas mokyklas, po bauda 3000 markių. Už vartojimą lenkų kalbos mokyklose ar valdiškose vietose, bauda 700 markių. Lenkiškų laikračių Suvalkų gubernijon neleidžiama. Oficiališka kalba, kaip ir kitose Lietuvos gubernijose, tuomysk palikta vokiška.

Suspendavo Belgijos gubernatorių.

Vokietijos valdžia suspendavo ikišiol buvusį Belgijos generalgubernatorium von Huche, kurio vieton įstatyta generolas Mamburge. Huehe suspenduotas todėl, kad prisizadėjo sulaukyti trėmimą belgų Vokietijos gilumon.

Rusai sumušė rygos frontą.

Vokiečiai sumušė rusus šiaur-rytiniame fronte, prie upės Aa, kur 2,720 rusų teko vokiečių nelaisvėn. Apart to vokiečiams teko 21 kulkasvaidis ir du minų ardytojai.

Rusai sumušė teutonų Rumunijoj.

Mužyje ties Kinpalungin, Rumunijoje, rusai sumušė austro-vokiečius ir nelaisvėn paėmė 30 oficerių ir 1000 paprastų kareivių. Daug teutonų krito mušio lauke. Rusų nuostoliai mazi.

KARĖ

MUŠIAI TIES RYGA.

Berlynas. Abiejose pusėse upės Aa, i pietus nuo Rygos, ištiko dideli mušiai rusų su vokiečiais. Ilgai varžiusis pergalėmis, rusai negalėjo atsilaukyti prieš daug didesnes vokiečių jiegas, Ti rulio balose, i šiaurius nuo Rygos ir rytus nuo kaimo Kalnežemis, vokiečiai įsiveržė i rusų apkasus, kurių užėmė ilgume 3 mylių. Prie apkasų paėmimo, 1,500 rusų teko vokiečių nelaisvėn. Ne toli Ilukstos vokiečiai irgi bandė veržtis i rusų apkasus, bet čia juos nuvijio šalin rusų artilerijos ugnis.

MUŠIAI TIES VERDUNU.

Londonas. Vokiečių armija, vedama kronprincio ties Verdunu, pakėlė didelį mušį, kurio laimikis kryo vokiečių pusėn. Vokiečiai užatakavo francuzus i pietus nuo upės Mozy, kur mušio frontas tęsėsi kelias milias ilgume. Čia vokiečiai atėmė francuzams porą mylių tranšėjų ir su tomis 304 nelaisvųjų. Vėliaus vienoje francuzų atakos atsiėmė dalį prazūdytų apkasų, kuriuos vokiečiai gindami, panešė didelius nuostolius. Berlynas paduoda vienok didesnius savo laimejimus po Verdunu, nes sako, kad vokiečiai paėmė tranšėjas ilgume 1,600 metrų ir 512 francuzų teko nelaisvėn, teipgi paimta 10 kulkasvaidžių, o francuzams mėginant atsiimti prazūdytas pozicijas, daugybė francuzų zuvo nuo vokiečių durtuvų.

ANGLAI IMA TURKŲ POZICIJAS.

Londonas. Mezopotamijoj turkai turi visur pasitraukti prieš anglus. Ant kairiojo kranto upės Tigris, prie užsisukimo upės i šiaurę, anglai atėmė turkams 2,500 jardų ilgumo tranšėjas, kurių gyluma apskaitoma iki 1,110 jardų. Dešinėj upės pusė, visur tapo išvalyta nuo turkų ir užviešpatauta vien anglų. Apsidirbė čia, anglai artinasi prie kitų turkų pozicijų, kurios yra dešiniame šone Kut-el-Amara, pietų pusėje.

RUSAI ATMUŠA VOKIČIUS.

Petrogradas. Arti Rygos, ties Kugerio ežeru, vokiečiai apsitaisė baltais drabužiais, kad per sniegus nelen-gva juos būtų patėmyti, pakėlė prieš rusus ataką, bet tas nuėjo niekais. Neilgai trukus, vokiečiai pakėlė artilerijos mušį prieš rusus ties Kalnežemiu, bet čia rusai buvo prisirengę gintis, tad vokiečiai irgi nieko nelaimėję, turėjo apsisotiti. Prie upės Stohod. rusams pasisekė įsiveržti i antrą liniją vokiečių apkasų, kur atsargos lauke priešų pradėta artilerijos darbas. Atėjus jų pastiprinimams ir rengiantės prie šturmo, rusų artilerija juos išvaikė.

RUSAI SUMUŠĖ BULGARUS.

Petrogradas. Ties miesteliu Tulci, prie Dunojaus, bulgarų batalijonas, pasinaudojant tirštomis miglomis, persikėlė per Dunojų, ties Gergievu. Čia vienok sutiko juos rusų įiegos, kurioms bulgarai mėgino atsispirti, vienok po neilgam mušui, bulgarų batalijonas tapo sunaikintas. Apart kritusių mušio lauke, dar nelaisvėn paimta 5 oficerai ir 332 kareiviai. Apart nelaisvių, rusams teko 4 kulkasvaidžiai. Rusų nuostoliai tame mušyje buvo nežymūs.

ANGLAI SUMUŠĖ VOKIEČIUS.

Londonas. Anglai pakėlė prieš vokiečius ofensyvą, prie Somme, arti Le Transloio. Po ilgo mušio, pergale sviro anglų pusėn, nes vokiečiai neatsilaikę anglų artilerijos ugnies smarkumui, pradėjo apleisti savo pozicijas, kurias tuojau anglai užėmė. Su pozicijomis anglams teko 350 nelaisvių. Vokiečiai nakties laiku bandė užpuolimą atsiimti savo nužudytas pozicijas, bet buvo velti, nes dar nustoje kelių desėtu savo kareivių, turėjo pasitraukti. Prie Neuville angliai bombardavo vokiečių tranšėjas, kurių dalis su pora šimtų nelaisvių, teko anglams. Prie St. Vaast, Festubert ir Fauchisart, angliai irgi pasekmingai bombardavo vokiečių pozicijas, kur padarė priešui nemažai nuostolių, teigpi paėmė po tula skaitliu nelaisvių. Tose pačiose vietose, anglams dar pasisekė nušauti 4 vokiečių orlaivius, gelbstencius savo pulkams.

VOKIEČIŲ NUOSTOLIAI.

Paryžius. Gyvyčia kanonada atsibuvo Sampa ir Lotaringijos fronte. Čia francūzų artilerijos ugnis pylei į vokiečių eiles, kokios jie nebuvo tikėjusi siame fronte, ypač ties Richecourt. Vokiečių artilerija irgi nesnaudė, nes iš jų didžiųjų kanuolių šūviai lėkė kaip žašis į mūsų apkalas ties Fronard. Ties Mondidier atlekė vokiški orlaiviai metė bombas, kur nuo francūzų artilerijos šūvių, vienas orlaivis turėjo leisti žemyn į francūzų pusę, kurio įgula tapo paimta nelaisvėn. Kiti du orlaiviai nušauti ties Marheleport, ir vienas ties Ami, prie upės Oise.

VOKIEČIAI PAĖMĖ NANESTI.

Berlynas. Vokiečių kariūmenė, vedama generolo Mackenseno, paėmė rumunų miestelį Nanesti, kurį rumunai su rusais gynė jau nuo kelių dienų. Čia mušis buvo gana didelis, nes rusai su rumunais buvo gerai apsidrūtinę ir todėl reikėjo veržte veržtis į kiekvieną triobėsį, kuriame buvo pasi slėpę kareiviai iš priešų pusės. Galiausiai paėmė miestą, rusai atkakliai ginanties, traukėsi gana pamažėli, ir vos juos išstūmus ant tilto Serece, buvo galima kiek pagreitinti artilerijos ir kulkasvaidžių šūviais, kuriems patarnaujant, paimta 556 rusai nelaisvėn, teigpi atimta 4 kulkasvaidžiai ir 2 minų ardytojai.

BULGARAI PERĖJO DUNOJŲ.

Berlynas. Pasitarnaujant dienų giedrumui, Karpato se buvo kelias susirėmimų su rusais. Artilerijos imtynės atsibuvo ir išilgai Moldavijos rubežiaus. Susirėmimo pirmos eilės tarp Slavie ir Putna klonių, vokiečiai su austrais paėmė nelaisvėn 100 rusų, o į pie-

tus nuo Kasina, rusų daug didesnės įiegos tapo nustumtos šalin, su vidutiniškais įiegos nuostoliais. Dubrudzų, bulgarų kariūmenė laimingai persikėlė per Dunojų ir ten pasekmingai atmušė visus rusų ir rumunų pasistengimus pastoti įiegos kelią.

Iš Amerikos

UŽ VĖLIAVOS SUDEGINIMĄ.

New York, N. Y. Tapo areštuotu koks tai B. White, kunigas Social Revolution (?) bažnyčios, sykiu su 8 savo parapijonais. White su savo parapijonais, išsinešęs Suvienytų Valstijų vėliavą, numetęs ant žemės, apmindžiojo ir vėliaus ją sudegino, patardamas lygiai deginti vėliavas visų tautų, nes, jo nuomone, toki skarmalai nereikalingi ant žemės, kadangi jie platiną nesutikimus tarp žmonių ir įiegos užstoja kėlę į amžiną gyvenimą. Turbut tam nabagai po kepure negerai.

PREZIDENTAS VETAVO BILIŲ.

Washington, D. C. Kongrese jau kelintu kartu buvo paduotas bilis, kad atveistų suvaržius, neleidžiant į Suvienytas Valstijas ateivius, nemokančius rašyti ir skaityti. Pirmiausi tokie bilai žlugdavo pačiam kongrese, balsuojant už jų priėmimą. Dabar vienok toks bilis kongrese tapo priimtas didima balsų ir perduotas užtvirtinti prezidentui. Prezidentas vienok ant jo uždėjo savo veto ir kongresui perdavė raštu žinią, kad bilis eina į archyvą, be jo parašo, reikiška, prezidentas jo nepatvirtina. Kongrese to biliaus sumanytojas Burnett, įsijėidė ir prisizadėjo tiek darbuotis, kad kongrese būtų balsuojama už nepripažinimą prezidento veto. Matyt, kad atveistės suvaržymas kaskart gauna daugiau šalininkų ir laikui bėgant, jis visgi kada nors įvyks.

\$1,500 UŽ VAIKO MŪSIMĄ.

New York, N. Y. Prisai- kintųjų teismas pripažino \$1,500 atlyginimo 12 metų vaikui M. Rowey. Atlyginimą turi užmokėti kunigas kongregacijos Christ Church, kurios nedėlinėje mokykloje, mokinioja Fran Elder apdaužė minėtąjį Rowey už nemokėjamą lekcijos. Teismas priminė, kad joks mokiniojas ne mokinioja neturi tiesos daužyti svertimus vaikus, nors tie būtų prie mokymosi ir bukiausi; tokiam atvejuje mokiniojai privalo skystis tokių vaikų tėvams, o savo rankos ant jų nekeliti.

KOVA UŽ ADAMSONO BILIŲ.

Washington, D. C. Kongrese eina dideli ginčai, už įvedimą į galę Adamsono biliaus, užtvirtinant ar atmetant įstatymą įvedimo 8 darbo valandų ir nustatymo algų geležinkelio darbininkams. Imtynės tarpe kongreso narių, kurių vieni eina už, kiti prieš, tęsiasi jau nuo kelių dienų ir galbūt jms dar kelios dienos, kol ginčai bus išrišti. Su 8 valandomis didžiama kongresu narių sutinka, tik tame didžiausiais nesutikimas, kad yra reikalavimų, kad įvedus 8 valandas, nebūtų leistinu darbininkams strai- kuoti. Už šitą įnešimą smarkiai stoja organizuoti darbininkai su Gompersu prie- šakyje.

NETIKUS KARIUMENĖ.

Washington, D. C. M. McCormick, majoras 1 pulko Illinois kavalerijos, išsireiškė, kad šiandieninė Suvienytų Valstijų kariūmenė yra teip netikus, kad gėda ją sau ir priminti. Jo nuomone, Suv. Valst. tik tada galėtų būti kiek apsisaugoję nuo priešų užpuolimo, kuomet kiekvienas pilietis būtų kareiviu. Patariama, kad kiekvienas čia priaugantis vyriškis, tarp 19 ir 20 metų būtų priverstinai imamas mokymui kareiviškų lavinimui bent per šesis mėnesius. Teip bent būtų galima manyti, kad yra vyrų, nusimanančių kas yra kareivis. Dabargi, kuomet sumobili- zuota milicija pasiūsta Me- rikos parubežin, pasirodė didesnė dalis, neturinti jo- kio supratimo apie kareivio reikalavimus. Majoras McCormick sako, kad reikia raudonuot turint tokią nei- šlavintą kariūmenę, suly- ginus ją su Rusijos, Fran- cuzijos ar Anglijos kariū- mėmis, kurias jis matė.

DIDELIS GAISRAS.

Pittsburg, Pa. Siautė čia didelis gaisras, kurs išnai- kino žymiausia pramonės miesto dalį. Sudegė brangi Grand Opera House, didelis departamentinis storas Frank & Seder, teigpi daug kitų brangesnių namų ir krautuvų. Prie gesinimo gaisro kelias gaisrininkų žuvo ir keliolika tapo su- žeidusi. Gaisras prasidėjo iš firmos McCrory 5 & 10 c. store. Abelnai apskaito- ma gaisro padaryti nuosto- liai ant 5 milijonų dolerių.

NUMIRĖ TURTINGAS ŠYKSTUOLIS.

Dover, Ohio. Čia numirė turtingas šykstuolis D. Har- tman, savo laiką pagarsė- jęs kaip autorius brošiū- ros "How to Live Cheaply" (kaip pigiai gyventi), ku- rioje nurodė, kad žmogus galima pragyventi už 10 c. per dieną. Jis gyvenimo pi- gumą praktikavo ne vien sa- vo brošiūra, bet ir pačia praktika, nes nuo tulo laiko jis mito tik trims centais per dieną. Numirdamas pa- liko turto \$15,000. Jo mir- ties priežastis, žinoma, bu- vo užbadėjimas.

BOPPAS JAU PASMERK- TAS.

San Francisco, Cal. Anais kartais jau rasėme, kad fo- rmaliskasis Vokietijos kon- sulis Bopp, su savo padėje- jais tapo apkaltintas už di- namitavimą amunicijos fab- rikų, geležinkelio ir tt. Da- bar atsibuvo teismas, kurs Boppą pasmerkė vienimė metam vietinim kalėjiman ir 2 metam federališkan ka- lėjiman ir pinigines baudas užmokėjimui \$10,000. Tris jo padėjėjai: vice konsulis von Schaach, G. V. Bring- hen ir C. C. Crowley pas- merkti panašiomis baudoms. M. W. Kornelienė, stenog- rafe, pasmerkta vienimė ta- m ir vienai dienai kalėji- man. Tai pirmutinis toks atsitikimas Suvienytų Val- stijų istorijoje, kad teismo nubaudžijama svetimi valdi- ninkai.

ATSUKIAMA Į RUSIJĄ.

New York, N. Y. Jeigu bėgę keturių savaičių ne- persikėlė Europoje karės dalys, tai reikalaujant Rusijos valdžiai, iš Suvien- ytų Valstijų bus atsaukta daugybė rusiškų oficerų, inžinierių, kontraktorių ir įvairių agentų, kurie čia pi- ro kare reikalingus pro- duktus, prižiūrėjo dirbamą amuniciją ir darė kontrak- tus su fabrikantais, padir- bimui Rusijai reikalingu karei išdirbinių, kurių čia Rusijos išgabenta už \$300,000,000. Sakoma yra, kad Petrograde kiti nepasi-

ganėdinimai tu pasiuntinių veikimu Amerikoje, nes pa- sirodė, jog pinigų išieškoja- ma veik triskart daugiau, negu pirkiniai turėtų rei- kalauti.

SNIEGO DARGANOS

St. Paul, Minn. Pereitą savaitę, valstijose N. Dako- ta, Minnesota ir šiaurvaka- riniam Wisconsin, siautė didelės sniego darganos, ko- kiu čia žmonės nepamena nuo 20 metų. Ant visų ge- ležinkelio traukiai suvėlavo nuo 8 iki 18 valandų, nes už pusčius kelius, kelionę pas- kubinti nebuvo galima. Ek- spresinis traukis, bėgantis keliu "Pioneer Limited", ta- po užpustytas ir reikėjo šauktis pagalbos iš St. Paul. "Chicago Milwaukee & St. Paul", "Soo" ir "Chicago & Northwestern" keliais bėganti į šiaurvakarius tru- kiai, teigpi buvo užklupti darganos kelionėje ir todėl atbėgo į vietą keliolika va- landų vėliau.

LAUKIAMA TVANŲ

Pittsburg, Pa. Visuose miestuose, kurie yra prie upės Ohio, pradedant Pitts- burgu ir baigiant Hunting- tonu, W. V., pastatyta spe- ciališkos sargybos, kurių užduočia yra dabot upėje vandens pakilimą. Patėmi- jus upėje didesnį vandens pakilimą, sargyba tuojau turi duoti žinią valstijos val- džiai, kad būtų galima iš- laiko prisirengti su pagelba gelbėjimui žmonių ir užbė- gimui upės išsiliejimui iš savo vagos. Mat šita upė jau nesėkį yra parodžius sa- vo žiaurumą, dėl ko daug reikėjo nukentėti žmonėms, prie jos gyvenantiems, tad šiūmkart stengiamasi pa- vojaus išvengti.

APELIUOJA Į MEXIKOS VALDŽIĄ.

Washington, D. C. Vais- rės departamentas pasiū- tė apeliaciją Mexikos prezi- dentui Carranzai, prašant, kad paliktų prie gyvasties du katalikų kunigus, kurie nuo kiek seniaus gyveno Mexikoje, kurie tapo Mexi- kos valdžios areštuotais Me- rikos sostatyje ir pasmer- kti mirtin už tulus prasi- žengimus prieš Carranzos valdžią. Ar gelbės pasmerk- tiems kunigams ką šita ape- liacija, nežinia, vienok Wa- shingtone tikimasi, kad Car- ranza sutiks baudą pakeis- ti, nes kitaip elgiantis, Me- xika prasižengtų prieš žmo- niškumą ir ant savęs užsit- rautų neapkyntą kitų tau- tų.

SUTRUKDĖ PAMOKSLĄ.

San Francisco, Cal. Cen- tral Methodist Episkopal ba- žnyčioje, laike pamokslu, kurį turėjo kunigas P. Smith, didelis persekiojas paleistuvių įstaigų, kurs šiuo metu kartu režė dirzus pa- leistuvams, bažnyčion įsivė- lė 500 moterų, vedančių ne- moraliską gyvenimą, kurios pakėlė bažnyčioje trauksmą, pradėjo pamokslininkui duo- ti klausimus, kur jos ding- tų, jeigu paleistuvių įstai- gos būtų panaikintos. Pa- mokslininkas teip susimai- šė, kad neteko žodžių savo pamokslu tęsimui ir teip apleido tribūną, o avanturi- stės, kvatdomos ir šukau- damos, išsinešė laukan.

NUBAUDĖ "DAKTRA"

Milwaukee, Wis. Į tiesų rankas pakliuvo šiomis die- nomis "stebuklingas dakta- ras" Stasis Lewandowski, kurs vilijo pinigų nuo tam- sių žmonelių, daugiausia lenkų, kurių čia yra didelė daugybė, gydymas viso- kius ligonius burtais, mal- domis ir savo išgalvotais vaistais. Teismas nesigilin- damas vienok į jo gydymo metodą, be jokio sugaišimo,

išdavė nuosprendį kuriuomi "daktarą" pasmerkė vie- niem metam į pataisos na- mus ir užmokėti baudos \$500 už tai, kad daktaravo neturėdamas daktaro diplo- mo ir valstijos laisnio.

GEIDZIA NAUJOS KONSTITUCIJOS.

Springfield, Ill. Valstijos legislaturon įnešta bilis, kuriame pageidaujama pas- kyrimo komisijos, kuri su- šaukus konvenciją, sustaty- tų naują konstituciją šitos valstijos. Senoje konstituci- joje nurodoma daug nenuo- sėklumų, ypač neaprubė- ziojama senato. Biliuje tei- pgi pageidaujama, kad mie- stui Chicago būtų suteikta savivalda, kad miestas ga- lėtų savim tvarkytis be le- gisliuros, kaip ikišiol kad buvo. Bilis priimta be jo- kių pasipriešinimų. Komisi- jos nuskrymas, rodosi, bus pavestas balsavimams visos valstijos (vien vyrų), atei- nančiame pavasaryje.

1,100 BANKININKŲ BUS TYRINĖJAMI.

New York, N. Y. Iškilus Kongrese skandalui, kad prez. Wilsonui pasiryžus ra- syti notą kariaujančioms viespatystėms, pasiulan- joms taikos tarybas, Ame- rikos pirkliai, pasinaudoda- mi proga, uždirdo 600 mili- jonų dolerių, visgi pasiaiš- kino, nes pasirodė, kad bu- vo teisybė. Dabar imama i- naga 1,100 New York Stock Exchange, kurie turi paro- dyti, kokiū būdu jie išgavo slaptybes prezidento notos. Magnatai purto galvomis ir nenori nė girdėti apie to- kius reikalavimus, kuriais reikalaujama išduoti slap- tybes savo agentų. Grumo- jama įiegos kalėjimu, jeigu jie atsisakytų išduoti tas slaptybes. Bet grumojimai grumojimais, be abejonės, ir liks; juk tokių grumojų- mų jau neviens yra buvęs.

Lietuvos Gelbėjimo ir Au- tonomijos Fondo aukos lie- tuvos Gelbėjimo Fondo skryius.

Lakštas 89.
Schenectady, N. Y. Per A. M. Martaus prakalbas 24 d. Lapkričio aukavo:
S. Krasauskas \$2,00, Z. Rupšienė 1,00, A. Tumienė 1,00, S. Daugėla 1,00, S. Lau- reckis 1,00, K. Grinienė 1,00, A. Balutienė 1,00, J. Sima- navičius 1,00, U. Pigaga 1,00, K. Burnickas 1,00, F. Pagojus 1,00, A. Verbyla 1,00, P. Vainilavičia 1,00, J. Ginitis 1,00, E. Šečius 1,00, M. Dargienė 1,00, smul- kiais \$10,34.
Iš viso surinkta \$27,34
Išlaidas atitraukus 2,50
Už apskelbimus 2,17
Pasilieka LG. F. \$22,67
Huntington, N. Y. Lietu- vių Dienoje per Adolfą Dro- bni, J. Ivanauską ir J. Ga- vėlį surinkta:
J. Ivanauskas \$5,00, S. Kapočūnas 3,00, M. Pušai- tienė 1,00, J. Stepulis 1,00, J. Kirpiškis 1,00, O. Stadel- nikutė 1,00, K. Blažys 1,00, J. Kupeika 1,00, J. Siarva 1,00.
Viso \$15,00
Commack, N. Y. Lietuvių Dienoje A. Drobnio ir J. Gavėlio surinkta:
J. Gavėlis \$5,00, A. Dro- bnis 5,00, J. Jasulevičia 2,00, S. Sapožnik 1,00, A. Larsen 1,00, X 1,00.
Viso \$15,00
Viso per savaitę įplaukė Fondan 52,67
Buvo lakšte 88 12,223,92
Viso įplaukė Fon- dan 12,276,59
Lietuvos Autonomijos Fo- nde yra 2,169,84
Viso per abu Fon- J. Šeškevičius, LG. ir A. Fondo fin. sekr., 101 Oak Str. Lawrence, Mass.

Pypkės apsireiškimas.

I

Kur kas buvo, nesakysiu, o kada tai buvo, ne atsimė- nu. Atsimėnu tik tai tiek, kad tais metais, bulvės klo- niuose pasodintos, supuvo, o kopustai buvo labai bran- gūs, nes kapa galvų buvo brangesnė visu šėstoku, ne- gu kitais metais budavo. Miestuose gyvenanti žmo- nės, kuriems kopustai rei- kia pirkti, labai pyko ant jų, kurie kopustus augino, sakydami, kad jeigu jie ko- pustus nori teip brangiai parduoti, tai geriau tegul patis juos suvalgo. Žinoma, miestelėnai nėra tai bajorai, kurie galėtų šėstoką daugiau mokėti už kapą ko- pustų galvų (kapa — 60). O Agota, našlė po mirusiam Jonui Smailiui, užsispyrus tikrino: "Jeigu jau kopus- tai teip pabrango, tai yra aiškiu ženklu, kad svieto pa- baiga prisiartino". Ir kas vakaras ji ėjo gulti, dusau- dama ir nerimaudama, tik- rindama, kad ryt ar poryt, vieskeliu pasirodys "anti- christas", važiuojantis su geležiniu pečium". Atkak- liausiu vienok buvo Juozas Spatas, miestelėnas, kursdė- ni nedailios savo figūros, vi- soje aplinkėje buvo vadina- mas "kreivas Juozas". Jis visur ir visiems pasakojo ir tikrino, kad nederlingiems metams ir dideliems bran- gams yra kalti "fliukai" (teip Lietuvoj katalikai pra- vardžiuodavo lietuvius liu- teronus), kurie kas mėnesis suvažiuoja į savo "kirke" (bažnyčią), kad ten tyčia "supykdyt Dievą ir tuomi užtraukti nuo Dievo koronę ant visų vieny krikščio- nių". Mat, toje aplinkėje gy- veno daug liuteronų-evan- gelikų, kur buvo ir jų baž- nyčia, bet kunigui turint ke- lias parapijas, tik kartą mė- nesyje jų bažnyčioje atsi- budavo pamaldos, tad ir pa- rapijonai suvažiuodavo baž- nyčion tik kartą mėnesy- je.

Kreivojo Juozo tikrini- mams atsirado šalininkai, nevien ypatose jo pačios, Ku- ri visų buvo vadinama "ru- doji Magdė" ir sunaus Pau- liaus, nes jam pritarė keli daržininkai ir pora ukinin- kų, prie tų dar prisidėjo po- ra išmintingų izraelitų, ku- riais buvo Irškus "fakto- rius" ir Šmuila Burbaus- kas, Irškus pusininkas. Kreivo Juozo teorija kas- dien platinosi vis labiau ir kasdien atradavo naujų ša- lininkų ir pritarėjų. Jo agi- tacija prieš "fliukus" įgijo toki populieriškumą, kad ne- ilgai laukus, "vierni krik- ščionis" pradėjo istolo len- ktis žmonių, išpažįstančių liu- teriskąją tikybą, pradėjo net per jų lauką neiti, o sa- vitarpiniuose pasikalbėji- muose, apart "fliukų", va- dinta juos dar "lotanga- riais", "arkliais", nedavie- rom" ir dar kitaip. Ir ne- vien suaugę, bet ir maži vai- kai, ir tie stojo kreivo Juo- zo pusėje ir rėmė jo idėją. Jie pamatė savo kaimynų vaikus, o net ir suaugusius, ku- liuteronus, visa gerkle rėk- davo: "Liutėris Martynas, mūs bėrio vaikas, fliuk — fliuk — fliuk". Taigi, kaip matote, skai- tytojai, dalykų įtempimas buvo gana augstame laips- nyje ir todėl butinai reikė- jo priežasties, kuri tai nea-

pykantai padarytų galą. Tad nieko stebėtino, kad liuteronų parapijos zakris- tijonas, Gotlybas Stepūtas vaikščiojo kaip nesavas. Jį negalėjo priversti prie lin- smos šypsos net jo mote- rios Kristės išmintingai su- virinta degtinė su lašiniais, šildytas "bavarskas" alus, nėgi riekė duonos, storai apėpta "šmūte" ir apiber- ta cukrum, kas pirmiau bu- davo jo mylimiausiu valgiu ir gėrimu. Jis jau nesilankė Šmuilos karčiame, nes ne- norėjo susitikti su savo prie- šais, nuo kurių, suprantama, reikėjo kęsti daugybę nesmagumų, o ypač, kad ir Šmuila buvo kreivojo Juozo idėjos rėmėju. Jis dėlei su- sirupinimo ir likimo be drau- gų, prie ko buvo nepratęs, labai sukudo ir sumenko. Pirmiaus jis buvo artimoje bendrystėje su kreivuoju Juozu, tad tankiai nueida- vo pas Šmuilą, patraukda- vo "bavarsko" ir paskui lo- šdavo kortomis, kurias buvo labai numylėjęs kreivo Juo- zo sunas Paulius. Gotlybas buvo darbus žmogus, nes atlikęs savo bažnyčios dar- bus, kurie susidėjo iš bazi- nyčios šlavimo ir tris kar- tus per dieną varpo skam- binimo, atlikusį laiką pra- leido prie ratų dirbimo, nes buvo račium. Ratų dirbimu jį šelpė aplinkiniai ukini- kai liuteronai, remdami sa- vo vientautį, pildanti zakri- stijono pareigas.

II.

Vieną vasaros vakarą, Gotlybas sėdėjo ant slenk- ščio savo namelio. Apink jo galvą sukosi kamuoliai mėlynų tabako dūmų, ku- riuos jis leido oran, trauk- damas iš didelės, parcali- nės pypkės, kurią jis įgijo palaikais po savo mirusiam didieku Kristupui. Iš na- melio vidaus, per praviras duris, jo ausis siekė balsas jo moteries Kristės dainė- lės, kurią ji dainavo prie lo- pšio savo jauniausios duk- relės Julės. Gotlybas buvo paskendęs mįslė apie savo kartų gyvenimą, kurį ly- našta spaudė jo persekioji- mai iš pusės jo brolių, vien- taučių katalikų. Nemalonus prietiekiai su miestelio gy- ventojais katalikais, jo gy- venimą nuodijo lyg nuodai. Per tris mėnesius jis bandė pagerinti tuos prietiekus, mėgino privesti katalikus prie permatymo savo klai- dy, kad jie jų išsizadėtų ir į liuteronus žiūrėtų kaip į žmones, į savo artimus, bet visi jo pasistengimai li- kosi be pasekmės. Kreivojo Juozo šalininkai nenorėjo gyventi su liuteronais ta- kioje, nenorėjo apie tai ką net girdėti, ir visi tikrino, kad liuteronas yra tokia pat "farmozonu" kaip ir žydai, o kaip kada net biskį už žydą aršesnis. Satičių pagerinimui tarp katalikų ir liuteronų negelbėjo nie- ko net ir tas, kad tais me- tais jų derlius buvo labai geras. Dargi priešingai, ka- talikų neapykanta prieš Go- tlybą ir jo vientikius, pasi- didino. Javų derliui pasiro- džius geru, žmonelės tą sau aiškino, kad tai yra Dievo apveizdos atlyginimas įiegos užtai, kad jie liuteronų ne- apkenčia ir nuo jų šalinasi, kaip nuo "arklių". Tam (Tas)

DARBAS IR PRAMONĖ

Mažesni spekulantai puo-le. Puoliną akcijų kurso pasukubino tas, kad pramonės tarpininkai nuosyk atmetė kelis tukstančius aplikacijų, kuriomis buvo pasižadėję pirkti arba išplatinti daugybę parduodamų akcijų. O ypač tas daug reikšė, nes tie patys tarpininkai, arba mažesni spekulantai, pirmiausia parduodančių akcijų vertę kėlė augstyn ir šukavo, kad milijonas akcijų turė buti parduodama kasdien. Bankos publika buvo persergėję kelis kartus, kad buti reikia atsargoje ir nedėti daug pasitikėjimo akcijų brangume.

Šitas krizis nebuvo nesitiktė. Jo pirkimai laukė jau nuo valandos, visai ne atsivėlgiant, kokios permainos politikoj įvyktų. Piniginis turgus šiandien jau permato, kad jų nėra vienatiniu išganymu varymas pirklybos su Europa, vien karės laikui, nes tokia gadyne nėra visam amžiui, bet reikia pasirūpinti, kad ir kare pasibaigus, būtų galima naudotis iš Europos.

Produktų pabrangimas. Didieji Amerikos fabrikantai ir pirkimai, tikrina, kad antrasis gandas apie taiką Europos viešpatysčių, juos visai negazdina, nes jų nuomone yra tame, kad kare pasibaigus, išgabenimas produktų Europon netik nesumažės, bet dar pasidins. Pastarasis Vokietijos atsišaukimas į neutrališką šalį, taikos reikalavimas, nebuvo smugiu Amerikos pramonės, bet signalu, kad buti prisirengusiais siųsti produktus, kad tais užpildžius Europos gyvenime visas spragas, kokių ten yra nesuskaitomų daugybės, radusios dėlei karės. Ar Vokietijos propozicija atsieks savo tikslą, ar praeis be jokių pasekmių, liudija ji vie nok, jog Amerikos pramoninkų viltis yra jau labai arti ir bile valandoje ji parodys pramoninkams, jų lukuriavimo vaisius.

Amerikos pramoninkai ir finansistai yra tikri, kad ankščiau ar vėliau įvyksianti, įvės žymes permainas nekuriuose pramonės šakose, bet tas bus atjaucia mu labai trumpai. Abelnai yra sprendžiama, kad Amerikos pramonės sistema yra jau sutvarkinta taip, kad šioje šalyje, panikos ir kriziai pramonėje, nėra galimi. Įvykus taikai ir pasibaigus kare Europoje, keliolika tukstančių darbininkų, dirbančių amunicijos fabrikuose, žinoma, nustos darbu, bet tas nieko nereiškia, nes tie patys darbininkai, paliove dirbti amunicijos fabrikuose, tuojaus gaus darbą kitose išdirbystėse, kurios bus pilname savo judėjime, išdirbant kitokias reikmenis, kurios bus reikalingomis Europai, kare pasibaigus.

Tavorų skrovos jau tuš-čios. Ant viso žemės kamuolio, šiandien nėra tokios šalies, kuri gautų užpildyti šiandieninius reikalavimus, visose pasaulio dalyse. Šiandien visoki reikalavimai

įvairių produktų, išdirbinių, yra didžiausi už visus reikalavimus, kokius galima rasti išdirbysčių istorijoje. Pasišaukus Europoj kare, reikalavimai dar pasididins. Visame šiandien skundžiamasi ant stokos metalo, visose pasaulio dalyse. Ims penkis metus, kol bus išpildyta reikalavimai vario, geležies, švino, zinko ir plieno, kuriuos išieškojo Europos didieji karė. Prie to bus reikalinga daugybė laivų, vagonų, lokomotyvų ir tam panašiai. Išpildymui šitų reikalavimų, ims ne keli, bet keliolika metų ir per tą laiką Amerikoje bus didžiausis darbu judėjimas, kaip kasyklose, taip kalvėse, liejose ir mašinų varstotuvose.

Permainos politikoj ir savitarpiniuose prietikiuose tarp šiandien kariaujančių viešpatysčių, sustiprins jų pasitikėjimą ir kredito sistemą. Amerikos pirklių ir piniguočių yra didelė ateities viltis Rusijoje, Balkanų viešpatystėse ir Chinijoje, kaip šalyse, turtingose giliomis, kasyklomis ir mineralais.

DARBŲ DIRVA

— Virginia, Minn. Pasibaigė teismas areštuotų straiškių, kuriems buvo primetama kurstymai prieš straiško darbininkų ir aplinkiniuose miesteliuose. Teismas kaltinamuosius išteisino.

— Altoona, Pa. Aetna Explosive Co. užgimė gaisras, nuo kurio eksplodavo 25 tonai beduminio parako. Išgyvasčių niekas nenukentėjo, bet fabrikas tapo drūčiai pagadintas ir todėl darbai pertrauktas neaprubėzuotam laikui.

— New York, N. Y. Susitraikavo daugiau kaip 11,000 darbininkų, dirbusių prie apatinių marškinių mezgimo. Reikalauja pakėlimo algų ir sutrumpinimo darbo valandų.

— New York, N. Y. Darbininkai tabako fabriko Lorillard & Co., pareikalavo pakėlimo algų. Darbdaviai reikalavimus atmetė. Rengiamasi visiems išeiti į straišką.

— Lynn, Mass. Firma "General Electric Co." paskelbė savo darbininkams, kad nuo 1 dienos Sausio, pakeliama algos visiems darbininkams penktu nuosimėčiu ir sutrumpinama darbo valandos; pirmiausia dirbo 52 valandas per savaitę, dabar dirbs 50 val. Šita firma turi savo šakas miesteliuose Pittsfield, Mass. ir Schenectady, N. Y.

— Cleveland, Ohio. 200 strai kavusių katilų dirbėjų, kalvių ir dūdų jungėjų, kurie strai kavė nuo 11 d. Lapkričio, Standard Oil Co. firmoje, susitaikė su firmos valdyba ir sugrįžo prie darbo.

— Iron River, Mich. Po trumpam strai kiai, gatvėkari darbininkai sugrįžo prie darbo. Jų reikalavimai tapo išpildyti. Kompanija įvedė 9 valandas dienos darbo ir pakėlė algas 9 dolerius į savaitę.

Iš Lietuvos Gyvenimo

LIETUVŲ

Vilnius. Lenkams labai rupi prie savo busimos karalijos prijungti ir Lietuvą, kaip senovėje kad buvo. Todėl lenkai labai subruzd išgirdę, kad ir lietuviams žadama šioji tokia savyvalda skyrium nuo Lenkijos. Užtat lenkų net mokslinčiai užnyko darodinėti visam pasauliui, visų pirma gi vokiečiams, kad jokios lietuvių tautos nėra, kad tarp jų reikalinga rasti žmogus, mokas skaityti, kad jokios lietuvių bajorijos nėra lietuvių inteligentijos ir nėra. Taip rašė neseniai "Frankf. Zeit." I tuos visus šmeižtus labai vykusiai atsakė d-ras Gailgalaitis, Prūsų lietuvių atstovas Vokietijos parlamente. Jis išdėstė visą lenkinimo istoriją, teipgi išrodė tautiškas, politiškas ir kultūriškas pastangas senovėje ir dabar. Lietuvių rybos ir dabar yra tos pačios, kaip ir senovėje, butent: Kauno, Vilniaus, Suvalkų ir dalis Gardino gubernijos. Didžiausiu lietuvių veikėju ir lietuvių platintoju buvo Vytautas, prieš kurį lenkai varė bjauriasias įtrigas ir paveržė iš jo karaliaus karūną; nors Vytautas daugiausiai padėjo lenkams atsiginti nuo kryžuočių. Tikėjimą suteikė lietuviams lenkai, bet labai "žemos probos", nes apart krikšto žmonės lietuviams nieko daugiaus nedavė, reikalaudami, kad žmonės norėdami tapti tikrais katalikais, išmokyti visų pirma lenkų kalbos. D-ras Gailgalaitis nuomonei pilnai pritarė ir "Rein. Westf. Zeitung", talpinusi jo straipsnį Redakcija priklauso, kad Vilnius nors sulenkėjęs ir sužydėjęs miestas, bet visgi pasilieka lietuvių centuru. Lygiai ir Suvalkų gubernija kuo ne visą yra lietuvių apgyventa. Pastaruoju metu lietuviams imta interesuoti užsienyje ir ačiu musų ir kitataučių rašytojams svetimaučiai igavo gan aiškų supratimą apie lietuvių ir Lietuvą. Ginčai lenkų su vokiečiais dėl Lietuvos be abejonės dar labiau išaiškins lietuvių reikalus. Vilniuje jau neleidžiama lenkų universiteto steigti ir naujų lenkų mokyklų neleidžiama Lietuvoje. Be abejonės vokiečiams rupi, kad lenkai podraug neįsigalėtų lietuvių pagalmę. Vienas aišku, kad vokiečiai jau užtektinai atsikiria lietuvių nuo lenkų, baltgudžių ir kitų gretimųjų tautų. Kas toliau laukia, sunku spėti, tik ir čia aišku, kad lietuvių veikimas ir skelbimasis visgi nenuėjo ant niekų.

"Več. Vremia" rašo: "Gauti žinia, kad "Vilnaer Zeitung" paskelbė kaizerio laiška-atšaukima, kad Lietuva gaus plačią panašią į Galicijos, autonominę, bet užtat lietuvių turi rašytis į savanorių legijonus. Į Vilnių ir kitus miestus jau atvažiuo vokiečių instruktorių. Gyventojai bet-gi į visus šituos vokiečių melnintams skersai žiuri. Generalgubernatorius, bijodamasis sumišimų, įsakė neversti šio kariusmenės, bet užtat liepė intempti visas pajegas, kad supirkus arklių ir galvijų".

Kiek tos žinios teisingos, mes nieko negalime pasakyti.

Kaip praneša rusų laikraštis "Rieč", Vilniuje laiškus gailma rašyti tikrai vokiškai. Ši aplinkybė sudarė si naują amata — vertėjus iš vokiečių ir į vokiečių kalbą. Pačiame mieste vargas ir brangenybė; jiems sumazinti įsteigta valgyklų, kuriose pietų porcijai mokama pigiai, po 5 fenigius. Yra atskirų valgyklų krikščionims ir žydams. Neturintys darbo vokiečiai varo kasti apkasų. Rusų rubliaus kursas — 1 markė 90 f. Rusų pinigai vis mažiau esą vartojami. Daug esą naujų geležinių vokiškų pinigų. Mieste daug vokiečių ir austrų kariūmenės. Nuo 10 val. vakaro visokis judėjimas mieste sustoja. Daugelis namų rekvizuota. Apie skritai karės režimas jaučiamas kiekviename žingsnyje.

RUSIJŲ

Krasnojarskas. Krasnojarskas yra vienas žymesniųjų Sibiro miestų, bet apie jį mūsų laikraščiuose mažai rašoma. Čia yra viena katalikų bažnyčia. Nuo seniau čia yra apsigyvenusių mūsų tautiečių, bet daugumas jų žymiai yra sulenkėję, ir prieš karę retas kuris prakalbėdavo lietuviškai. Bet užpludus pabėgėlių ir tremtinių bangai, lietuvių kalba atgijo ir daugelis vietinių lietuvių užsigėdė geriau pramokti užmirštosios savo kalbos. Lietuviškus pamokslus, pamaldas ir giedojimus vietinėje bažnyčioje lietuvių su dideliu vargu išgavo. Buvo pradėjęs čia organizuotis giedotojų choras, bet šis darbas gana sunkiai eina. Moterų balsų yra užtektinai, bet vyrų beveik nėra, yra tik keli kareiviai. Krasnojarske gal bus ne daugiau, kaip 200 tremtinių, daugiausia moterų. Čia veikia lenkų, latvių, rusų ir žydų komitetai karės aukoms šelpti, tiktai mūsų žmonės neturi prie ko glaudis. Iškilus reikalui lietuvių eina į svetimačių komitetus, bet dažniausia iš to jokios naudos neturi; vaikų leidžia į lenkų mokyklą. Butų labai gerai turėti lietuviams savąją mokyklą, nes vaikų yra netoli 40, arba bent ne pro šalį būtų apdalinus vaikus lietuvišku elementorium, kad galėtų lietuviškai geriau pramokti.

Maskva. Lapkričio 5 d. buvo Liet. Dr. Art. B-vės antras liaudies spektaklis. Vaidino M. Šiaulėniškio dramos vaidelį "Likimo bausmė" ir komediją "Be šulo". Vaidinimas pavyko gerai. Vaidinamieji tipai buvo tikri, realūs savo situacija. Ypatingai pasižymėjo komedijoje. O Rimaitė (Marės role) A. Ješmantas (Antanas). B. Kirkytė (Sofija) ir I. Statkevičius (Jurgis): tai scenos žmonės — jiems tik vaidinti. Artistai bevaivandami davė netik charakteringiausių tipų ypatybių, bet siekė ir jų išsireikimo, apibudinimo peripetijų. Todėl vaidinant buvo justis višiškas susiderinimas, lengvumas, tikrumas.

Šis spektaklis buvo tyčia taisytas tremtiniams. Ir tai tikslu ir pavyzdinga. Daugiau tokių vaidinimų ir technikos žvilgsniu ir moralinės vertės mūsų žmones, kurie nors teatre užmiršta tuos kasdieninius svetimos žemės pyragus ir pasigeri naiviu scenos vaidžiu gyvenimo.

ANGLIJŲ

Londonas. Sausio 6 dieną, pašelpinė šv. Kazimiero draugija turėjo savo susirinkimą, kurs kaip ir visuomet, atsibuvo Lietuvių Klube. Draugijos nariai, kurkas, susirinko nevisi. Pirmininkui atidarius susirinkimą ir susirinkusius narius pakvietus prie tvarkos ir ramaus užsilakymo, buvo šaukta nariai vardais ir pravardėmis, teipgi išdalinata nariams mokesčių knygutės. Toliaus skaityta praėjusio susirinkimo protokolai ir išduota sąskaitos pareitų metų, jeigu ir išiegy. Iš sąskaitos pasirodė, kad draugijos turtas siekia šiuo virš 400 svarų sterlingų. Toliaus buvo svarstoma draugijos reikalai ir renkamavaldyba. Šiame susirinkime buvo daug ginčų, daugiausia ginčytasi renkant komitetą. Tečiaus apie tuščius ginčus ir užsipuldinėja mus vieno ant kito, laikraštini rašyti nėra reikalo. Tik turiu priminti, kad jau laikas ir tai didelis laikas būtų mūsų broliams mesti tuos negeistinius ypatiskumus, kurie mus labai žemina.

Darbai pas mus šiuo metu lyg apsisisto, bet turime viltį, kad netrukus vėl pasigerins. Šiaip naujienos iš lietuvių gyvenimo, paprastose, nieko svarbaus. Kitą kartą daugiaus parašysiu "Dirvos" skaitytojams.

Kalnavertis.

AMERIKOJ

Detroit. Mich. Detroitie lietuvių gyvena apie 8,000. Dirba jie daugiausia fabrikuose, daugelis dirba ir garsaus Fordo automobilų fabriku, kur darbininkams, dirbusiems ten nemaziau kaip 6 mėnesius, mokama 5 dolerius į dieną, už 8 valandas darbo. Fordo darbininkų apie 95 nuoš. skundžiasi, kad su tais penkiais doleriais už dienos darbą, jie yra baisiai skriaudžiami ir išnaudojami, nes greit netenka ten spēkų ir turi iš darbo trauktis; šimtai ten dirbančių darbininkų, meta Fordo fabriką ir eina į jėdą kiti pigiaus apmokamų darbų, kad tik spēkas ir sveikatą apsaugojus.

Užsimančių kokia pramonė, lietuvių, pagal jų čia gyvenančių skaitliams, yra labai mažai, mažiau negu kitose, mažesnėse lietuvių kolonijose. Lietuviškų draugijų, visokio krypsnio, yra čia daug. Apie veiklumą jų draugijų norint ką pasakyti, tai pagal man duotų paaiškinimų, veikliausia yra ALTS kuopa. Šita kuopa nors yra jaunutė ir nariais neskaitlinga, vienok prie jos priklauso rimčiausias ypatos, pilnos demokratiskumo, trokštančios ir veikiamos, kad visi lietuvių, kaip vaikai vienos motinos Lietuvos, susiglaustų į vie-

nių būrelį. Taigi šita kuopa užima svarbiausią vietą dešimties lietuvių gyvenimo sukuryje, į kurį visos draugijos pradeda žiūrėti su prielankumu ir pasitikėjimu, išskiriant tik tas draugijas, kurių nariai nepripažįsta save lietuviams esant. Bet tokių yra čia labai mažai ir gal su laiku jos visai išnyks, nes jų spēkos yra teip silpnutės, kad bile dieną galima laukti jų pasibai-giant.

ALTS kuopa, pastarame savo susirinkime, buvusiam 21 d. Sausio, nutarė pasidaruoti, kad susitvertų "Nuo karės nukentėjusiųjų draugiją", kurios nariai mokėtų sau pasiskirti mokesčius iš draugijos išdėd, sušelpimui nukentėjusiųjų karės lietuvių. Sumokėtinus pinigus manoma siųsti tiesiog į Lietuvą, be jokių fondų tarpininkavimo, jei bent visi fondai susivienytų į vieną. Teipgi nutarta kreiptis prie vietinių dailos draugijų, kviečiant jas, kad jos taptų ALTS kuopomis. Nutarta rūpintis ir darbuotis dailos srityje tarp vietinių lietuvių. Nutarta pavaryti agitaciją tarp visų draugijų ir kuopų, kad jos visos susiturtų į sąryšį ir pasistengtų knogreičiausia įsitaityti savo salę, už ką dabar išmoka daugybė pinigų svetimiems. Apart to, toks sąryšis čia būtų naudingas, nes draugijos visame gale būtų greičiau sueiti ir susiprasti viename ar kitame reikale, kuriuose dabar nėra jokio sutarimo.

Detroito lietuvių pasirodo tiek gudresniais už kitų kolonijų lietuvių, kad naujai bažnyčiai žemę pirkimo miesto pakraštyje. Žemės savininkas lietuviams davė 12 lotų dykai, su tokia išlyga, jei per 5 metus jis toje vietoje parduos kiek savo nuosavybės. Bet penkių metų nereikėjo laukti, nes per du metus visa žemė išparduota po 50 i 100 dolerių už lotą. Tokiu būdu lietuvių gavo savo bažnyčiai žemės 12 lotų dykai, užmokant vien už aktų padarymą 100 dolerių. Žemę čia pirkio vien lietuvių, todėl čia dauguma lietuvių turi nuosavus namus, kurių vertė nėra man rodosi, apie \$200,000. Butų gerai, kad sąryšis greitai susitvertų, tada būtų galima padaryti pilna lietuvių statistiką ir teisingai apkaunuoti jų nuosavybę.

Detroito lietuvių, šių metu yra pasiskirstę į dešimtis, kairiuosius ir viduriuosius. Kairieji verčia kalbą ant dešiniųjų ir viduriųjų; dešinieji šnairuoja į kairiuosius, bet viduriuosius simpatizuoja, o viduriniai visus laiko sau lygiais broliais ir jiems linki pame-tus savo naravus, eiti tiesiu keliu, be jokių skirstymų. O, kaip būtų miela, kad kairieji ir dešinieji, pasektų viduriniųjų (tautininkų) pėdomis!

J. J. Žil.

Binghamton, N. Y. 13 d. Sausio, SLA. 200 kuopa turėjo balių su šoku, kas pilnai nusisekė, nes publikos prisirinko pilnutė salė. Prieš rengimo šio baliaus atsižymėjo mergaitė, F. Savickiūtė, kuri iš anksto, pati viena pardavė 80 tikičių, o vakaro laiku, pardavė gėlių

už 5 dolerius; parduotų gėlių pelnas eis Lietuvos ba-duolių sušelpimui. Iš minėto vakaro, kiek teko girdėti, kuopa turės pelno apie 50 dolerių. Tai maloni žinia.

Čia turiu pastebėti kaip apsieina tarpe publikos mergaitės, lietuvių. Labai miela prisiminti apie augščiau minėtą Savickiūtę; yra ir daugiau tokių, kurių vardą paminti yra vertu, o ypač tuom, kad jos yra čia augusios, bet mėgsta darbuotis lietuvių naudai, kas labai re-tai pasitaiko surasti tarpe mūsų jaunų mergaičių, dar-gi tarpe atvykusių iš Lietuvos. Daug rasime tarpe mergaičių lietuvių, kurios veidus apsitinkavojusios, plaukus ant virbalų susisukusios, "čiugumį" tik maumoties, Na, o teip pasipušu-sios, su lietuviams ir kalbėti nenori. Bet užtaigi jos labai prielankios italams. Teip buvo ir augščiau minėtame vakare.

Bet ir to dar negana. Kiek pirmiau, TMD. 15 kuo parengė teatrą, kuriame apsiėmė dalyvauti ir viena iš čia tarymų mergaičių, lietuvių. Kaip sykis, tame vakare, kuriame turėjo įvykti tas teatras, pasitaikė ita-lų maskarėdinis vakaras. Musų "aktorka", nors turė-role lietuvių rengiamame teatre, vienok nedomė į ita-lų vakarą. Koks iš to paran-kumas, skaitytojams gali bu-ti aišku: reikia pradėti loš-mą, aktorės nėra. Puiki tai ita-lų tarnaitė, tokia lietu-vė. Tik dėja, ar ji italams bus reikalinga, kuomet nuo jos veidų tinkas nubyrės.

Sesutės! Butų labai pagei-daujama, kad jį susipras-tumet, kol dar nėra vėlu, kol turite laiko, ir prisidėtu-met jų darbų, kuriuos vei-kia lietuvių, kuriems jįs dabar darote gėdą, savo ne-išmintingumu.

Čia baigiama statyti lietuvių, šv. Juozapo parapi-jos bažnyčia. Apie 18 d. Vasa-rio tikimasi, kad lietuvių pamaldas galės turėti jau savo bažnyčioje. Ikišiol lietuvių savo pamaldas turė-jau arių senoje bažnyčioje.

Darbai pas mus eina gana gerai ir uždarbiai geri, ypač čėverykų fabrike. Cigarų iš-dirbystėje stoka darbinin-kių, mozeriškųjų. Bosai net per namus eina prašinėda-mi, kad tik pas juos kas ei-tų dirbti.

Pipiras.

Hartford, Conn. Hartfor-do miestas yra labai dailus. Jame gyvena nemažas skaitlius ir lietuvių. Jame geriausia gyvuoja karčiamos, o tose kazirinkai — expertai. Nepamirštini ir "poolroomiai". Tuose visi augstamaniai susitelkę, semia sau protą ir išmintį, lyg iš kokios šventynios. Nevenas prisisėmęs tobulumo ir išminties karčiame-se ir "pool ruimiuose", yra teip prasigyvenęs, kad pa-siškies be skatiko, neturi net kuom pridengti savo ku-ną, tai vaikščioja pusnogy-giai ir kovoja prieš šaltį. O kaip apšvietime augstai sto-vi čia gyvenanti lietuvių, tai skaitytojams bus aišku iš to, kad musikiams, čia gyvenantiems, nereikia nė kny-gų, nė laikraščių skaity-ti. Mat nuo to visko juos pavaduoja gėrimai, kazira-vimai ir kitoki karčiaminiai žaislai.

Pumpuras.

PERŽVALGA

Bijo bažnytinės salės. Pa tersono atsibuvo burelio vie tinių lietuvių susirinkimas bažnytinėje-saleje. Susirin kime dalyvavo žmonės, pri klausanti visoms trimis srio vėms. Apart kitokių visuo menės reikalų, pakelta klau simas reikaligumo Suvienu ty Valstijų konsulio Lietu voje. Teirautasi, ar daug atsirastų lietuvių, turinčių reikalus su Lietuvoje esan čiu Suv. Valst. konsuliu. Pasirodė kelios ypatos, ku rios jau šiandien tokius rei kalus turi. Taigi, išvada pa daryta, kad toks konsulis Lietuvoje reikalingas, o kad tą reikalą plačiau apkalbė jus, nutarta ton pačios sa lėn sušaukti kitą susirinki mą visų vietos lietuvių. Dau gelis iš patersoniečių, nors susirinkimą mato svarbiu, bet susirinkimui atsako eiti ir tai dėlto, kad susirin kimui vieta skiriama bažny tinėje saleje

Rengiasi grįžti į Lietuvą. Daugelyje vietų tarp lietu vių gana daug kalbama, kad kareivi pasibaigus tuojais grįžti į Lietuvą. Kitur net bureliai tariasi, kad sykiu keliauti į Lietuvą ir ten ka nors pradėti, ar tai stei giant kokią pramonę, ar perkant didesnius žemės sklypus, kurių, manoma, ten bus užtektinai, prie dvarų žemės parceliavimo. Tai vis malonūs apsiirėsimai tarp mūsų brolių išeivių, tai vis geri norai. Tik butų labai gaila, jeigu tie geri norai ir pasilikyt norais, kurie pas mus yra gana pigūs. Ramumo laike, prieš karę, buvo gana daug tokių lietu vių, kurie čia Amerikoje sunkiai dirbdami, suėdėjo skatiko, pasiskyrė sau tik šiu keliauti į Lietuvą ir ten įsisteigti sau pramonę ar nusipirkti didesnį sklypą žemės ir ant jos gyventi. O vienok jie ten nuvykę sa vo tikslą užmiršo ir už pu sės metų ar daugiau, pra leidę savo skatiką, grįžo A merikon, apsikrovę tamto mis įvairių rugonių ir prie žasčių, kurios jiems ten ne leido ramiai apsigyventi. Ar dabar besirengianti ke liauti į Lietuvą, tuojais ka rei pasibaigus, būs stipres ni dvasioje už pirmiaus pa minėtuosius, galima labai abejoti. Męs pagiriame mūsų brolių gerus norus, bet sy kių ir apgaliaujame jų pasi ryžimo silpnumus, dėlai ku rių tie geri norai greitai iš garuoja.

Numirė daktaras Andziulaitis. New Britaine numirė lietuvis, daktaras Juozas Andziulaitis, vienas iš se nesniųjų Amerikos lietuvių, kurs dar jaunu budamas Lietuvoje, savo plunksnos bandymais buvo pradėjęs rodyti pirmame lietuvių laikraštyje "Aušra". Vė liaus atvyko Amerikon ir čia gyveno gana skurdžiai, kaip lygiai gyveno daug ma anais laikais čia atke liavusių lietuvių, dirbo kiek laiko anglų kasyklose. Vė liaus buvo redaktorium "Vienybės Lietuvninkų", o iš čia pasitraukęs, pradėjo

mokintis ant medecinos dak taro, Baltimoreje. Igties šioki-tokį daktaro mokslą, pradėjo daktaro praktika. Nuvykęs į Bostoną mėgino ten apsigyventi su viena motere be jokio šliubo, bet vietinams lietuviams apie tai dasigirdus ir tuomi pasi piktinus, jis nuvyko į Wa terburį, o iš ten persikėlė į New Britainą, kur ir mi rė, susilaukęs 51 metus sa vo amžiaus. Velionis buvo vedęs už moterį švedę. Pri klausė vien prie svetimtau čių draugijų ir likęs dakta ru, su lietuviams nieko ne turėjo. Tokiu būdu velionio Andziulaitio mirtis lietu viams nieko nepaliekia pa minėti, vien tik tiek, kad velionis buvo lietuviu.

Prakalbų keistumas. St. Claire atsibuvo prakalbos, kuriose kalbėtojas buvo Andrius Bulota, kurs pereitais metais Amerikos lietu vių tarpe plačiai pagarsėjo savo netaktiškumais. Jis nors nuo pat pirmos dienos savo gyvenimo Amerikoje pasirodė dideliu samnyliu, nes nieko rimto pasakyti, kaip turįs pretensiją va dintis inteligentų, nemokė jo, vien peikė ir niekino Lietuvos veikėjus. Tai vis buvo nusidėjęs amatas. Vienok šiandien jam ir tas amatas smunka nuo koto. Šiandien jis savo taktiką pa mainė jau tuom, nes pame tęs Europos veikėjus niekin ti, nusigriebė amerikiečius, ir kaip jau kelintu kartu laikraščiuose žinios pasiro do, bamba vis tą patį, lyg Lietuvos ubagėlis karunka, tik su tuom skirtumu, kad jo situose bambėjimuose nėra jokio senso, vien ypa tiškos neapykantos dvokas. Štai ir dabar, St. Claire jis kalbėdamas pasakė, kad A merikos laisvė nėra tikraja laisve, nes tokios laisvės Lie tuvai geidžia tik Balutis, Karuza, Sirvydas, Šliupas, Rakauskas, Rimka ir Yčas. Patartina butų tam žmogui pasijieškoti sau kitokio a mato, o sceną daugiaus ne varginti, nes scena reikalin ga sveikesnių minčių pas kelbimui.

Beje, čia pat Bulota dar pagyręs Rusijos ambasado rių Bahmatievą, kurs nepri ėmė Tautos Tarybos ats toVų deklaraciją, dėl Lietu vos neprigulmybės ir pa čius atstovus pavadino mai štininkais — rusais.

Martaus veikimas. Mar tus, apvažinėjęs su prakal bomis, rinkdamas aukas Lietuvos baduoliams, New Yorko, Ohio, Michigano ir Indijanos valstijose, nuvy ko į Chicago ir iš ten leido si šiaur-vakarini kraštą, į Wisconsin valstiją. Kiek patirta, p. Martui jo veiki mas ten pusėtinai sekasi, daug geriau, negu sekė si New Yorko, Michigano ir Indianos valstijose, nes jo prakalbas vietiniai lietu viai skaitlingai lanko, deda au kas nukentėjusiems nuo ka lės lietuviams ir tveria draugijėms, kurių nariai moka po 1 dolerį į mėnesį, šelpimui Lietuvos baduolių.

Augščiausia yra pasirodži u si nors neskaitytina, bet se na lietuvių kolonija Kenos sha, Wis., kur susirinkę lie tuviai vienu vakaru sudėjo aukų nukentėjusiems nuo karės lietuviams, arti šimto dolerių, o draugijon šelpi mui nukentėjusių nuo ka rės, prisirašė net 50 ypatų. Apart to visko, kur p. Mar tus atsilanko su prakalbo mis, visur susitveria ALTS. kuopa.

Mat ten lietuviai dar nē ra privargę su prakalbomis tiek, kiek rytinėse valstijose, tad noriau darbuojasi. Laimingo toliausio darbavi mosi p. Martui.

Lenkai nesnaudžia. Pasi vaidijus šiokioms-tokioms žinioms, kad vokiečių nori ma įsteigti nepriigulmingą Lietuvos karaliją, lenkai visur sujudo. Jų spauda tan kiai užgriebia lietuvių prie tikius su lenkais, prisime na sau, kad-jie, lenkai, sto vi kulturoje gana augštai, turi mokslo ir politikos vy rų, turi savo dailę ir litera turą, o to visko lietuviai ne turi, net ir nenusimano gy rai apie tokius dalykus. Y patingai juos pastumdėjo prie tokių pagyro girnų, Vokietijos popierinė nepri gulmybė Lenkijai. Apart spaudos gyrimųsi ir rupe čių apie Lietuvą, sykiu kru pčiojant, kad kartais ištik ro Lietuva netaptų nepri gulminga (ypač jiems labai nesinori išsiazdėti Vilniaus ir Suvalkų gubernijos), pra dedama veikti iš pačių len kų, net Vilniuje. Šiomis die nomis pasirodė žinia, lenkų spaudoje, kad vokiečių val džia lėndžiant, Vilniuje įvy ko suvažiavimas lenkių — patriocių, kurios sustatė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Lietuva nebūtų atski rama nuo Lenkijos, bet kad būtų paliekama cilybėje, sulyg Liublino unijos nuta rimų, nes atskyrus, silpnū tē Lietuva turės umai pra žūti.

Dirbkim, o pasek mės bus.

Prisizūrint paskutiniu laiku į visuomeniško gyve nimo bėgi, pastebiu prisari tinimą mūsų draugijiniame gyvenime didelių nuotikių, butent mūsų tėvynės var guose. Tą darbą suprantą ir atjaucia netik susipratę lie tuviai, darbininkai ir inteli gentai, bet ir tie, kurie iki šiol laikėsi nuosaliai bent kokio judėjimo, kokiojo for moji jis nebūtų apsirėiškęs. Ypatingai mums persistato faktiškai, vienos ir kitos sriovės, naujai gimusios or ganizacijos; jos trumpame laike išaugo gana pusėtinai savo darbais ir narių skait liumi, nelyginant lyg pava siurę sulaukę darbščios se sūtės gražiai apžiūrėtas da rželis, kurs auga ir bujoja, ir savo pražydusiais gėlės ziedeliais traukia kiekvie ną praeivį, savo malonių kvapsnių ir puikia išveizda. Teip ir šios dvi organizaci jos, Katalikų Susivienijimo Darbininkų Sąjunga ir Tau tiečių ALT. Sandara. Šios dvi organizacijos, pasidē kavojant mūsų darbšties inteligentams, sugėbėjo pri kelti tuksantčius darbinin kų iš tamsaus letargiško miego, ir pastumdė juos į darbą, gelbėjimui žustan čios mūsų tėvynės Lietuvos. Teipgi parodė, kaip apau goti savo kasdieninius dar

bo reikalus, ir išsiliuosuoti iš po jungo alkanos vergi jos.

Tiesą pasakius, mēs tu rėjome darbininkiską orga nizaciją ir po šiai dienai dar ji gyvuoja. Bet kokią mēs naudą iš jos turėjome? Mu sų vadovai ir tos organiza cijos vadovai, nēkuomet ne sugėbėjo atvesti ant kelio doros ir draugiškumo tam siają laudį; jų tikslas buvo organizavimo, tai kursty mas lietuvių darbininkų, vie nų prieš kitus, sumaisant į vieną mišinį, ir religijinius reikalus ir svietiskus. Mat, iš to mūsų gudruoliai suva žiavę iš užjūrio, ir tingē dami dirbti, teip ir daryda vū sau gerą gesęftą iš ma nija užsikretusių ir jaus mais gyvenančių darbinin kų, bei šiaip lengvos valios žmonelių. Ir vietoj darbin ninkus šviesti ir jiems pa gelbėti išbristi iš to tam saus nežinės urvo, jie juos tik stengdavosi išnaudoti ant kiekvieno žingsnio, vi sur, ir visuomet.

Tuomet daugiau prisilai kantieji doros ir žmoniskū mu inteligentai, turėjo sut verti, su pritarimū darbštes nių darbininkų tokią orga nizaciją, kaip tai ALT. Sa ndara ir S. D. Są-ga. Vien non ar kiton įstojęs lietuvis darbininkas, turės progą apsipazinti ir su kasdieni niais gyvenimo reikalais, ir su tautos reikalais, kurie kiekvienam lietuviui turi būti žinomi. Ir jeigu mēs trokštame laisvės ir gerovės sau, ir už ją veik kas dien kovojame ir nevienas gyvastį aukauja toje laisvo je ir garbingoje Amerikoje, tai mēs, kaip darbininkai lietuviai, turime būtinai pri gulėti į tokią organizaciją ir jose darbuotis su geriau siais norais, o nēra abejo nės, kad mēs dirbdami su geriausiais pasišventimais, sau ir tėvynės Lietuvos la bui, kuri šiandien iš mūs rei kalauja, kaip iš darbinin kų, kad pradėtume veikti iššvien, dėl tėvynės laisvės išgavimo, kuri yra bran giausiu daiktu, kiekvieno civilizuoto žmogaus pasau lyje.

Taigi mēs, lietuviai, turime pasirodyti pasauliui kai po civilizuotos tautos suns, o ne rėksniais, ne padaužo mis buti, kaip kad ikišiol buvome. O prie to mēs pri eidavome klausydami savo vadovų, kurie iš mūs dau giiau nieko kaip tik pasinau dodavo ir už sunkiai uždir btus mūsų centus, sau "biz nį" darydavo, ir dar daro ir po šiai dienai, o mus užtai nekartą jie pavadino mul kiais, tamsunais, nemoky tais žmonėmis. Ir tu sviete brangus, kasgi čia kaltas, kad mēs nemokytė ir tam sūs, ir ne sugėbime supras ti mūsų vadovų, gudriaus ios politikos, kuriems ne rūpi ir nerupėjo mūsų apš vieta ir supratimas, o tik gesęfto darymas? Kasgi to geidžia ir širdingai trok šta? Lai atsako ant to mūs neva vadai, sykiu ir stiprūs išnaudotojai. Bepigu jiems buvo kalbėti ir mulkinti ta msią darbininkų nimį, bet klausimas kyla, kas jiems pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

Dabar dar mums yra pro ga ir laikas, sutvarkyti sa vo gyvenimo reikalus ir at mesti tą viską į šalį, ką jau pergyvenome, sukrusti prie darbo, visiems naudingo, prie darbo, koki mēs matome šiandien prieš savo akis. Tai yra, gelbėti žustančius savo brolius nuo bado, šal čio ir mirties. Mēs turime žinoti, kad niekas kitas jais nesirūpins, kaip tik mēs pa tis. O tų mūsų tėvelių, bro lių ir sesučių padėjimas vi sur bausis, o ypač dabarti niu karės metu, kur tik nei si į kokią nebuk Lietuvos ka mpelį, visur išvisi minias išalkusių, apiplyusių na šlių ir našlačių. Jų veidai iš blyške, jų akys nusiminimas. Kiekvienas nedrąsiai savęs klausia: "kada pasi baigs toji visavietinė pa saulio skerdynė? Kada pra sids geresni laikai? Kada gausime pavalgyti ir prisig lausti kur nors?!"

Mēs, kaip darbininkai, turime sukrusti prie to šven to darbo ir raginti savo draugus, jei norime buti sa vo veikime darbščius ir poli tiskai pasirodyti šiek bei tiek subrendusiais. Jei no rime matyti dar kartą skai drei tekancią saulėtę pro puikų pušyną iš rytų šalė lės, ir savo aukšniais spin dulių glostancią Lietuvos žemelę, jei norime, kad Lie tuva įgytų laisvą neprigul mybę ir, kad nēreiktų dau giiaus po šiam karės smu giui mūsų draugams gal vas gulyti už laisvę, tai dabar mūsų darbininkų ya privalumas dirbti susi jungus į nepermušamą vie nybę, sukoncentravus savo spēkas, pasirodyti tautos vaikais, pasauliui, kad ir mēs, lietuviai, ta skriaudžia moji nuo amžių darbininkų klesas, suprantame reikala gelbėti savo tėvynę iš po jungo svetimų valdonų, ku rie laikė ją per daug meti apkaustę nesutraukomais savais vergijos rėtežiais.

Taigi čia prieš užbaigimą šio straipsnelio, dar kartą apeliuoju į jus mieli broliai ir sesutės: Jei norime lai sive ir gerovę Lietuvai isko voti, tai kito kelio nėra, kaip tik per vienybę ir dra ugių veikimą, be jokios tar pininkystės mūsų šiadieni nių vadovų, kurie jau ir iki paskutinių dienų nesugėbē mo sueti į vienybę, užkirs da mi vieni kitiems kelius, duo pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

mēs patis. Veikime netik žodžiu, bet ir darbu. Nelau kime to nuo kitų; rupinki mės patis savo reikalais. Žinokite, kad kiti tik suk laidinti moka, jei mēs savo reikalus pavesime jiems vie niems. Tas buvo nuo amžių ir tas bus.

Mielas brolau darbininke! Nēkuomet nereikalauk nuo kito to, ką pats gali padary ti, ypatingai, nereikalauk kito, kad jis rupintųsi tavo reikalais ir tėvynės likimu. Šitas darbas išpuola mums patiems atlikti. Čia tiek da rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

PROTOKOLAS AMERIKOS LIETUVIŲ VISUOTINIOJO SUVAŽI VIMO, LAIKYTO 15 ir 16 d. SAUSIO, MĖNE SIO, 1917 m.

I Sesija.

Sesiją atidarė "World Pulitzer Bldg". saleje, 11 v. išryto Centralio Komiteto pirmininkas J. S. Lopatto. Trumpeje prakalboje pasakė, kad C. K-tas kreipėsi į visuomenę, kviesdamas ją nuspręsti jo likimą. Tas ta tai ir reikia išrišti susirin kusiems.

Pakviečiama II-sis C. K. to sekretorius M. Šalčius, A. B. Strimaitis ir A. Bridickas, priimti atstovų man datus.

Mēs, kaip darbininkai, turime sukrusti prie to šven to darbo ir raginti savo draugus, jei norime buti sa vo veikime darbščius ir poli tiskai pasirodyti šiek bei tiek subrendusiais. Jei no rime matyti dar kartą skai drei tekancią saulėtę pro puikų pušyną iš rytų šalė lės, ir savo aukšniais spin dulių glostancią Lietuvos žemelę, jei norime, kad Lie tuva įgytų laisvą neprigul mybę ir, kad nēreiktų dau giiaus po šiam karės smu giui mūsų draugams gal vas gulyti už laisvę, tai dabar mūsų darbininkų ya privalumas dirbti susi jungus į nepermušamą vie nybę, sukoncentravus savo spēkas, pasirodyti tautos vaikais, pasauliui, kad ir mēs, lietuviai, ta skriaudžia moji nuo amžių darbininkų klesas, suprantame reikala gelbėti savo tėvynę iš po jungo svetimų valdonų, ku rie laikė ją per daug meti apkaustę nesutraukomais savais vergijos rėtežiais.

Taigi čia prieš užbaigimą šio straipsnelio, dar kartą apeliuoju į jus mieli broliai ir sesutės: Jei norime lai sive ir gerovę Lietuvai isko voti, tai kito kelio nėra, kaip tik per vienybę ir dra ugių veikimą, be jokios tar pininkystės mūsų šiadieni nių vadovų, kurie jau ir iki paskutinių dienų nesugėbē mo sueti į vienybę, užkirs da mi vieni kitiems kelius, duo pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

Mēs, kaip darbininkai, turime sukrusti prie to šven to darbo ir raginti savo draugus, jei norime buti sa vo veikime darbščius ir poli tiskai pasirodyti šiek bei tiek subrendusiais. Jei no rime matyti dar kartą skai drei tekancią saulėtę pro puikų pušyną iš rytų šalė lės, ir savo aukšniais spin dulių glostancią Lietuvos žemelę, jei norime, kad Lie tuva įgytų laisvą neprigul mybę ir, kad nēreiktų dau giiaus po šiam karės smu giui mūsų draugams gal vas gulyti už laisvę, tai dabar mūsų darbininkų ya privalumas dirbti susi jungus į nepermušamą vie nybę, sukoncentravus savo spēkas, pasirodyti tautos vaikais, pasauliui, kad ir mēs, lietuviai, ta skriaudžia moji nuo amžių darbininkų klesas, suprantame reikala gelbėti savo tėvynę iš po jungo svetimų valdonų, ku rie laikė ją per daug meti apkaustę nesutraukomais savais vergijos rėtežiais.

Taigi čia prieš užbaigimą šio straipsnelio, dar kartą apeliuoju į jus mieli broliai ir sesutės: Jei norime lai sive ir gerovę Lietuvai isko voti, tai kito kelio nėra, kaip tik per vienybę ir dra ugių veikimą, be jokios tar pininkystės mūsų šiadieni nių vadovų, kurie jau ir iki paskutinių dienų nesugėbē mo sueti į vienybę, užkirs da mi vieni kitiems kelius, duo pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

Mēs, kaip darbininkai, turime sukrusti prie to šven to darbo ir raginti savo draugus, jei norime buti sa vo veikime darbščius ir poli tiskai pasirodyti šiek bei tiek subrendusiais. Jei no rime matyti dar kartą skai drei tekancią saulėtę pro puikų pušyną iš rytų šalė lės, ir savo aukšniais spin dulių glostancią Lietuvos žemelę, jei norime, kad Lie tuva įgytų laisvą neprigul mybę ir, kad nēreiktų dau giiaus po šiam karės smu giui mūsų draugams gal vas gulyti už laisvę, tai dabar mūsų darbininkų ya privalumas dirbti susi jungus į nepermušamą vie nybę, sukoncentravus savo spēkas, pasirodyti tautos vaikais, pasauliui, kad ir mēs, lietuviai, ta skriaudžia moji nuo amžių darbininkų klesas, suprantame reikala gelbėti savo tėvynę iš po jungo svetimų valdonų, ku rie laikė ją per daug meti apkaustę nesutraukomais savais vergijos rėtežiais.

Taigi čia prieš užbaigimą šio straipsnelio, dar kartą apeliuoju į jus mieli broliai ir sesutės: Jei norime lai sive ir gerovę Lietuvai isko voti, tai kito kelio nėra, kaip tik per vienybę ir dra ugių veikimą, be jokios tar pininkystės mūsų šiadieni nių vadovų, kurie jau ir iki paskutinių dienų nesugėbē mo sueti į vienybę, užkirs da mi vieni kitiems kelius, duo pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

Mēs, kaip darbininkai, turime sukrusti prie to šven to darbo ir raginti savo draugus, jei norime buti sa vo veikime darbščius ir poli tiskai pasirodyti šiek bei tiek subrendusiais. Jei no rime matyti dar kartą skai drei tekancią saulėtę pro puikų pušyną iš rytų šalė lės, ir savo aukšniais spin dulių glostancią Lietuvos žemelę, jei norime, kad Lie tuva įgytų laisvą neprigul mybę ir, kad nēreiktų dau giiaus po šiam karės smu giui mūsų draugams gal vas gulyti už laisvę, tai dabar mūsų darbininkų ya privalumas dirbti susi jungus į nepermušamą vie nybę, sukoncentravus savo spēkas, pasirodyti tautos vaikais, pasauliui, kad ir mēs, lietuviai, ta skriaudžia moji nuo amžių darbininkų klesas, suprantame reikala gelbėti savo tėvynę iš po jungo svetimų valdonų, ku rie laikė ją per daug meti apkaustę nesutraukomais savais vergijos rėtežiais.

Taigi čia prieš užbaigimą šio straipsnelio, dar kartą apeliuoju į jus mieli broliai ir sesutės: Jei norime lai sive ir gerovę Lietuvai isko voti, tai kito kelio nėra, kaip tik per vienybę ir dra ugių veikimą, be jokios tar pininkystės mūsų šiadieni nių vadovų, kurie jau ir iki paskutinių dienų nesugėbē mo sueti į vienybę, užkirs da mi vieni kitiems kelius, duo pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

Mēs, kaip darbininkai, turime sukrusti prie to šven to darbo ir raginti savo draugus, jei norime buti sa vo veikime darbščius ir poli tiskai pasirodyti šiek bei tiek subrendusiais. Jei no rime matyti dar kartą skai drei tekancią saulėtę pro puikų pušyną iš rytų šalė lės, ir savo aukšniais spin dulių glostancią Lietuvos žemelę, jei norime, kad Lie tuva įgytų laisvą neprigul mybę ir, kad nēreiktų dau giiaus po šiam karės smu giui mūsų draugams gal vas gulyti už laisvę, tai dabar mūsų darbininkų ya privalumas dirbti susi jungus į nepermušamą vie nybę, sukoncentravus savo spēkas, pasirodyti tautos vaikais, pasauliui, kad ir mēs, lietuviai, ta skriaudžia moji nuo amžių darbininkų klesas, suprantame reikala gelbėti savo tėvynę iš po jungo svetimų valdonų, ku rie laikė ją per daug meti apkaustę nesutraukomais savais vergijos rėtežiais.

Taigi čia prieš užbaigimą šio straipsnelio, dar kartą apeliuoju į jus mieli broliai ir sesutės: Jei norime lai sive ir gerovę Lietuvai isko voti, tai kito kelio nėra, kaip tik per vienybę ir dra ugių veikimą, be jokios tar pininkystės mūsų šiadieni nių vadovų, kurie jau ir iki paskutinių dienų nesugėbē mo sueti į vienybę, užkirs da mi vieni kitiems kelius, duo pagelbėjo įgyti tą mokslą, tą brangiausią daiktą pa saulyje? Ar netie patis nu skūrė ir tamsūs darbinin kai? Juk mēs gerai žinome, kad tie, kurie save vadina si mokytais ir dargi nenori nē kalbėti su bilia kokiū dar bi ninku, kurs nepakelia prieš jį kepurę ir nepasako: "po nas, baigęs augštesnį mokslą, norėcia šj-bei tą pakal bėti". Kasgi juos leido iš lopšio į mokyklą, iki plikos galvos mokintis? Ar ne tie patjis darbininkai, su ku riais dabar nenori te ponai čiai kalbėti? Tie, kurie tam sa nuo tamsos sunkiai dirb dami ir menką atlyginimą už tai gaudami. Buvo pro ga jų tėvams leisti savo vai kus į augštesnes mokyklas ir tais centais, kuriuos turē

jo gauti prakaity liejantis darbininkas, apmokėdavo savo vaikų mokslą. O darbi ninkas nebuvo ant tiek tur tingas, kad butų galėjęs pa siekti tą kibirkštį šviesos, kad gyvenimo veidrodį. Jam liko tik liudėti tamsiame gy venimo urve. Jis buvo visų garbės trokštančių ir dar ir šiandien yra niekinamas, pur vinamas, kaip koks nenau dingas draugijos narys, užtai, kad darbininkasjiems dirbo ištisą savo gyvenimą, tikėdamas, kad ateityje jie jam pagelbės kada nors, a rbo mēs dabar turime, kad kiekvieno, kurs tik lietuviu vadinasi, yra pereiga prisai dėti prie jo. O tuomet bu sim labdarinigi sau ir sto vinciniai ant pražuties kran to savo tėvynėi Lietuvai.

J. Svyrunėlis.

skiria anglų presos komisija, is 3-ju narių: Dr. J. Šliupo, P. Kyborto ir Vilmonto.

Posėdžių programui sura šyti išrinkta komisija iš se kančių atstovų: A. Rimka, M. Šalčius ir St. Šimkus.

ready for self government and that it did inaugurate the same temporarily, and,

Whereas the Convention of Lithuanians residing in the United States, held in the year 1914, in New York, City, decided to use all lawful means to further the rights of Lithuania to independence, therefore,

Be it Resolved that we enlist the sympathy and help of other nations, and of the people of the United States in particular, and that we protest against the inclusion of Lithuania within the Russian, German or other Empires, and that we take such immediate lawful and neutral means as will present the country's rights and aspirations to the Peace Conference at the end of the war, and reestablish the independence of Lithuania as a government of the people, by the people and for the people.

President S. Geguzis,

Secretary V. K. Račkauskas.

Rezoliucija priimta su kaikiuriais čia pat padarytais pataisymais.

9. Nutarta išreikšti tam tikra rezoliucija padėką p. Wood už jo gausią auką lietuviams (\$1,000 pinigais ir \$25,000 drapanomis) ir pakviesti jį į garbės narius C. K-to.

10. Išreikšta pageidavimas, kad būtų kviečiami amerikiečiai, kas sukelty C. Komiteto garbės narius įtekmingi ir plačiai žinomi Amerikos visuomenėje įstikėjimą Komitetu ir sąjau smą mūsų reikalui.

11. Vienbalsiai nutarta palaikyti ir ant toliaus Centralinio Komiteto ofisą New Yorke (200 Fifth Avenue).

12 M. Šalčius perskaito eilę sugestijų, kurios jo nuomone, turėtų nustatyti C. Komiteto veikimą tolesniam laikui. Nutarta imti tai svastymui punktams.

a) palaikymas C. K-to tolesniam laikui, atidėta į šalį, nes tas klausimas jau išrišta (žiūr. protokolo po I.).

b) įgalioti C. K-tą veikti Lietuvos laisvės išgavimui, — atidėta į šalį, nes tas klausimas jau išrišta (žiūr. protok. p. 2.).

c) užlaikymas apmokamo sekretoriaus, kurs vestų visus C. Komiteto darbus, ir įsteigimas informacijos biuro anglų presai — nutarta palikti tai C. K-to valdybos nuožiūrai.

d) paskelbimas pasauliui memorandumo Lietuvos laisvės klausime — priimta, pavedus Rezoliucijų Komisijai tokį memorandumą apdirbti, pagal pridurtą jai škieą.

13. Nutarus susirinkti sekančion sesijon 16 d. Sausio, 2 val. popietų, II-oji sesija uždaryta 6 val. vakare.

III Sesija.

Sesija atidaryta 2:30 val. popietų, 16 d. Sausio, 1917 m.

1. Protokolas I ir II sesijų priimtas su pataisymais. a) paragrafas 9. — \$1000 paaukavo ne p. Wood, bet per p. Wood Komitetą.

b) paragrafas 12 — c. Vietoj "C. K. valdybos nuožiūrai", turi būti "C. K-to nuožiūrai".

2. Suvažiavimas nutaria ir išrenka delegaciją iš pir. p. St. Geguzio ir p. St. Šimkaus nueiti į C. K. narių posėdį ir, pasiremiant tuo kad suvažiavimas sušauktas paties C. K., paprašyti, o jei prašymo neklausys, pareikalauti, kad C. K. tuojau atieitų suvažiavimo posėdį ir praneštų savo rezoliuciją C. K. skyrių palaikymo.

3. Pertrauka 5 min.

4. Delegacija duoda savo raportą. Raportas priimtas.

5. Nutarta įgalioti C. K. artis visokiuose klausimuose su prisidėjusiomis prie C. K. organizacijomis, su prisidėjusiomis prie jo ir su kitų tautų organizacijomis.

6. Išklatyta pranešimas nuo C. K., kurs skamba se-

kandiai:

a) C. K-tas, 16 d. Sausio, 1917 m., savo posėdyje, su-lyg Amerikos Lietuvių Vi-suotinio Suvažiavimo nu-tarimų 15 d. Sausio, 1917 m., nutaria pasilikti toliau darbuotis ir varyti Lietuvos šelpimo darbą tol, kol bus reikalinga lietuvių visuo-menei, likviduojant Lietu-vių Dienos darbą.

b) C. K-tas nutaria kreip-tis į vietos komitetus, pra-nešdamas jiems, kad jis nu-tarė pasilikti ant toliaus dar-buotis ir pakviesti juos va-ryti Lietuvos šelpimo dar-bą.

7. Įgalioti C. K. tvirti sa-vo skyrius visose Amerikos lietuvių kolonijose, su tie-sa i mti nuolatine mėnesinę mokesį nukentėjusiems nuo karės.

8. Pakviesti visas Am. Liet. draugijas ir organiza-cijas, teiggi laikraščius, kad jie ragintų savus narius bei skaitytojus remti aukų rin-kimo darbą. Atsivėlgiant į tai, kad tas yra daroma, atidėta į šalį.

9. Pageidaujama, kad C. K., sutartinai su kitomis or-ganizacijomis, steigty kul-tūros įstaigas, prirengimui žmonių prie užėmimo kul-tūros pozicijų Lietuvoje po karės. Atidėta į šalį.

10. Suvažiavimas išreiš-kia pageidavimą, idant C. K. stengtųsi visus Lietuvos šelpimui fondus pritraukti prie vieno bendro darbo.

11. Del geresnio ir pasek-mingesnio veikimo C. K. patariamai organizuoti sky-rius ir jų veikimą, prisitai-kant prie įstatų, i autono-miškus apskrčius, kurie ant vietos bendromis spēko-mis geriau galėtų C. K. dar-bą paremti.

12. Skaityta memoran-dumas valstybėms. Memo-randumo projektas priimta ir įrinkta redakcinė kom-isiija dėl galutinio jo sure-dagavimo. Komisijon įrin-ki-ta: pp. V. K. Račkauskas, Dr. J. Šliupas, J. O. Širvy-das, V. Jankauskas ir M. Šalčius.

13. Pp. J. S. Lopatto, M. Šalčius ir V. K. Račkaus-kas pranešė šį-tą iš C. K. veikimo.

14. Skaityta linkėjimai ir aukos nuo chicagiečių ir perduota L. Neprigulmybės Fondui.

15. Skaityta telegrama nuo Chicagos Draugijų Są-jungos.

16. Suvažiavimas uždary-ta 7:30 val. vakare.

Suvažiavimo Valdyba: Pir. — St. Geguzis, Sekr. — V. K. Račkauskas Sek. pad. R. Adžgauskas.

Raštų Apžvalga

formacijas apie Illinois val-stiją, kur miestukas Rock-ford sulyginamas su Moli-ne, kaippo žemdirbystės iran-kių išdirbinių miesteliai, kuomet Rockford yra mies-telis medinių išdirbinių (pianų, kedžių, stalų ir ki-tokių naminių baldų), prie tam pačiacių ir geležies apdirbimo mašinų išdirbys-tė yra ir ukiškų mašinų du fabrikai (vienas didelis, ki-tas mažytis), bet tas dar ne-reikšcia, kad jau industrija turi būti prikerpta mieste-lio prasminei svarbai.

Lietuvių daktarų suraše nepaminėta: J. Bielskis, A. Tananewičius (Tananewicz), J. Stupnickas, J. Kazakaus-kas, S. Safranauskas (gal-būt yra ir daugiau nepami-nėty), kurių tuli net ir ap-sikeitimui turi tame pa-čiame kalendoriuje, bet jų suraše nėra. Bet užtaigi y-ra lietuvių skaitlium pris-kaityta du lenkai (Jasinskis iš Clevelando ir Sasienė (Dowiat) iš Chicagos), ku-ris mokėdami pustrėcio žo-žiu išarti pusiau lietuviš-ka, juk negali vadintis lie-tuviais. Advokatų suraše ne- (Toliaus bus)

SKAMBIOS KANKLĖS.

LIETUVOS KANKLININKAS.

Ak! jūs kanklės, mano kanklės,
Stygų skambanti garsai!
Kogi tylit nusiminę,
Lyg nejudomi varpai!?

Senio kankliaus palytėtos,
Jūs dejuojat namuose,
Pasikėlę į berybes,
Gailiai verkiat dausose.

Tartum jaučiate jį raudą
Mūsų tėvynės Lietuvos,
Kaip varguose jį paskendus,
Jieško išseigos laisvos.

Tikiu, kad greit' išaus rytas
Seniai laukiamos dienos,
Kuri laimė než mus tautai,
Ir vėl saulė jai liepsnos.

Ak! jūs skambios, mano kanklės,
Ko teip tylite ilgai?

Jūsų verkia žalios girios
Ir tėvynės mūsų vaikiai!

Ilgai, ilgai jie jus glostė,
Sode virkdino stygas;
Dabar ilsis' jau kapuose,
Vargu greit' jus kas supras!

Ak! jūs kanklės, mano mielos,
Jūs kaip dienvandis varpai.

Palytėtos tenai skriskit,
Kur mūsų sentėvių kapai.

O nuskrėdę gailiai verkit
Prie augstų senų kapų,
Ten kur rauda motinėlės
Savo mylimų vaikų!

J. Svyrunėlis.

PASIMATYMAS.

(Z. Bag-tei)

Ten kur šilas tamsus ošė,
Gegutė kukavo;
Šviesa plaukė, seserėlė
Dainelę dainavo.

Ten jai vienai bedainuojant,
Atėjo bernelis,
Ant rankų kanklės verkė,
Kaip girios paukštelis.

Užsimasčius ten seselė,
Pas šilą sėdėjo,
Kaip pamatė bernužėlį,
Linksmiai prakalbėjo:

"Kas pervienas bernužėli,
Kad man nematytas?
"Kamgi virkdai kanklių stygas,
Mano neprašytas?"

Meldžiu nuskint man radastos
Zydingią gėlę;

Aš norėčia ją įpinti
Į skambią dainelę.

O įpynęs, į dainelę,
Vėl tau sugrąžinsiu,

Palytėjęs kanklių stygas,
Tave pravirkdinsiu

Ir palikęs tave vieną,
Eisiu į šilę!

Svelniais tonais, savo kanklių
Pavaduot paukštelį!

J. Svyrunėlis.

J. Gailutis

Dienų užrašai

(Tąsa)

Lietuvos labo. Ant žemės yra daug bran-gių daiktų, bet nėra brangesnio už tėvynę; kur gimęs, ten meilė ir dvasia visuomet traukia.

2 diena Sausio. Oro gražumu negali-ma atsigėrėti; šilta, saulės spinduliai, ro-dosi net iki žemei nusidriekę, sniego nėra — tikras pavasaris. Neatmenu, kad mano gyvenime būtų buvęs nors kada tokia gra-ži diena, šiuom metų laikui.

Šiandien pabaigęs savo kasdieninį dar-bą, gal galėsiu ką daugiau parašyti, tik bė-da, kad tas bildėsis fabrike, nusilpnina spēkas ir energiją. Tankiai, parėjęs namo, nerandi noro net knygelę pasiskaityti. Bet ką darysi, kad gyvenimas mielas. Ne žinau ką veiksiu; galbut, pirmiausia pasi-gėrėsiu oru, o paskui, pamislysiu, ar nesu-rasiu ką nors, kad galėcia ką naudingo pa-daryti lietuviystei.

Šiandien pavaikščiojęs mieste užėjau į A. krautuvę, kur radau keliatą vyrų, ku-rie vieni kitų klausinėjo:

— Ar tai nedirbi?

— Nedirbu.

Iš jų vieni linksmi, kiti nuliudę. Zino-ma, kurie dirbdami pasirupina ateicia ir turi susidėję kiek skatiko, toki ir bedar-bei užėjus, teip greit' nusiminiman ne įpuo-la.

Šį vakarą turėsim susirinkimą SLA-kuopos. Ką ten teks išgirsti ir patirti, ne-žinau.

3 diena Sausio. O kokia šiandien maįs-ta diena! Lietus, sniegas, vėjas didelis, me-džių šakos lūžta, triobos, rodosi, juda nuo vėjo, laukan baisu išeiti.

Šiandien man vėl nemalonu užrašyti... Nuo pusės dienos, lietuvių kooperacijos krautuvėje sėdi "točmanas". Bila paduota, reikalaujanti 500 dolerių, bet ja mažai kas rupinasi, nes visiems energija jau išsisė-mė. Pereitais metais nebuvo jokios tvar-kos, tai dabar, matoma, jau atėjo gyveni-mo galas. Dabar P. Šimoniui veik vis-kas priklauso, nes jis pinigų yra koopera-cijon sudėjęs iki 1,600 dolerių, o dalininkai sugrąžint jam tuos pinigus nežada. Tad ir šitie 500 dolerių priklauso Šimoniui; jei jis šitą bilą apmokės, tai pasiliks jo krautu-vė, o jei ne, viskas teks kasžinkam ir mu-sų visų trusas per kelis metus, nueis nie-kais. Ir tai vis pasidėkavojant netikusiems vedėjams.

4 diena Sausio. Šiandien atsibuvo balius SLA. 41 kuopos, kuriame ir man teko bu-ti, nes buvau kuopos nuskirtu prie drabu-zių padėjimo. Jaunimo prisirinko apie 200 ypatų. Buvo miela matant, kaip be svaigi-nančių gerimų mūsų jaunimas gražiai apsi-eina. Mės, kuopos nariai, irgi stengėmės su svečiais apsieiti kuomandagausia, kuopritinkamiausia. Iš šio vakaro, kuopai liko pelno keliatas dolerių.

5 diena Sausio. Šiandien turėjome ko-operacijos susirinkimą. Apkalbėję daugelį dalykų, nutarėme viską laikyti ant toliaus. Visi direktoriai sutarėme sudėti po 20 do-lerių ir pramonę laikyti ant ilgiau, kiek galint. Teipgi visi prisizadėjome dirbti kuo geriausia. Mat, gaila paleisti.

6 diena Sausio. Ryto oras šiltas, išro-do, lyg pavasaris arti jau būtų. Eidamas gatve, pasitikau Vladą B., kurį užsipašiau pas save. Sakiau, parodysiu "Dienų užra-šus". Jis paklausė ir užėjo pas mane. Čia ilgai kalbėjome apie lietuvių rašybos ir kalbos dalykus. Parodžiau jam Rygiškių Jono Sintaksę, kurį B. peikė, sakė, kad ne-tikušiai apdirbtas. Paskui jis mane nusive-dė pas save. Parodė man daug knygų ir savo lektijas, kurių rankraščiai buvo pa-taisyti raudonu rašalu. Paklausus man pas jį apie lietuvių mokinius, jis tik ranka nu-mojo ir pasiėmęs ilgą paveikslą, parodė man. Ant paveikslą aš pažinau Z. Jankaus-ką ir S. Čiurlionitę. Iš visos mokinių gru-pos radosi tik dvi lietuvaitės.

Ilgai mudu kalbėjome apie mokyklą lietuvių kalbos. Jis prisizadėjo, kiek galė-damas, pamokinti mane rašymo ir tt.

7 diena Sausio. Šiandien lyja, negalima net iš namų išeiti, reikia būti namie. Na, ką padarysi. Turiu šio kio — tokio dar-bo, o ir Ona namie. Ji šale mane rašomo stalo, siuvo ant mašinos, nyniuodama ko-kią tai rusišką dainukę. Ji tuom savo ny-nevimu tik maišo man rašymo darbą; sa-kyt jai ką, nesinori. Ji kartais šaiposi, tai

vėl darosi rimtesnė. Nežinau, ar jai užei-na linksmesnė mintis, ar jos toks budas. Žinau, kad ji mėgsta šį-tą šnekėti, bet ne-dabar tam laikas, nes aš užsiėmęs rašy-mu.

Ona pradėjo savo šeimyninkei pasako-ti, kaip pereitą savaitę ji buvo teatre ir gi-rdėjo vieną mergaitę griežiant ant smuiko ir dainuojant; sakė, kad ji norėtų kasdien tokią muziką ir tokias dainas girdėti. Pa-pasakojus, ji prisidėjo ranką prie veido, pamislįjo kasžinką ir po valandėlės vėl pra-dėjo siuti ir dainuoti. Ir teip užsinaravijo, kad dainuoja tik rusiškai.

Užbaigęs rašyti, pasiėmiau pasiskaity-ti "Vienybės L." 1 numerį 1913 m. Skaitau liudną žinutę, apreiškančią, kad lietuvių neteko vieno poeto, Zigmo Gaidimavičiaus. Vos neseniai pradėjo "Vienybės L." jo ei-lės lietus, ir tai ne bile kokios eilės. Skai-tant, net ašaros rieda. Mažai kur tokių minčių galima užtikti, kaip Z. Gaidimavi-čiaus eilėse. Štai man akįse stovi jo "Kal-nelis".

"Buluoja, mirguoja
"Zaliasis kalnelis,
"Pavasario saulės
"Mylimas sapne;
"Ties juom pralinksmejo,
"Čirveno paukštelis,
"Ir aidas jo giesmės,
"Žavėjo mane.
"Galingas tas aidas!
"Varguolė krutinė,
"Lyg kokia svajonė
"Vaikios praeties...
"Jis tirpdo ir migdo
"Banga sidabrine,
"Banga atgimimo
"Malonės, vilties.

O, kokia tai Lietuva nelaiminga! Kas metai, ji vis netenka vieno poeto, o jei ne vieno, tai kelių. Kaip Lietuvoj nyksta gie-danti paukšteliai, teip su tais nyksta ir lie-tuviai poetai. Na, ką darysi. Katrė numi-rė, neprikelsi jų. Bet užtaigi gyviems rei-kia kuoačiausia glaustis prie Lietuvos ku-no, ir parodyti, kad nors kunas miršta, bet dvasia gyvuoja.

8 diena Sausio. Atsikėlęs auksti rytą, pažvelgęs per langą, pamaciau žemę pri-dengtą, lyg drobule, baltu sniegu, kurs ma-ne vilioje viliojo eiti pasivaikščioti tyrame ore. Pasivaikščiodamas, užėjau į fabriką "Wood Mill". Tai didžiausias fabrikas šia-mes miestelyje. Perėjęs kelis fabrikos sky-rius, mačiau, kad dirba tik mažuma žmo-nių. Išėjęs laukan, nusistebėjau pamatęs daugybes žmonių, einančių iš fabriko. Mat, nors oras blogas, bet žmonės to nepaiso, ei-na įieškoti darbo, nes... reikia gyventi.

Eidamas namų link, pavijau du lietu-vius. Nenorėjau juos praeiti ir eiti pirma-jų, nes laiko turėdamas užtektinai, nema-čiau reikalo skubintis. Jie tarp savęs kal-bėjosi kaip sunku gauti darbą ir kaip mer-gos iš jų juokiasi. Mat mergos dirba vyrų darbus, o vyrams reikia gatvėmis vaikio-tis. Bet matyt, vienam iš jų nesinorėjo to-kios kalbos kalbėti, nes savo draugui rus-čiai pasakė:

— Et, ką jūs paisot tų grebliadanių!..
— Aš nepaisau, tegul sau sveikos dir-ba — atsakė antrasis.

Aš pasukau į šalį ir nuėjau sau kitais keliais, o juos palikau einančius vienus.

9 diena Sausio. Šiandien didžiausias šal-tis. Tokio šiuosmet dar nebuvo. Zadėjau šiandien daug ką parašyti, bet lyg tyčia, užėdinėjo daug pažįstamų ir jie mane sut-rukdė. Su jais aš daug ką kalbėjau, bet niekas mintyje pas mane nepasiliko ilges-niam laikui. Iš ryto kalbėjau su Ona apie Lietuvą. O! kokia ta Ona šį rytą buvo kei-sta. Kalbant mum apie Lietuvą, kuomet buvome dar mazi, jos veidas darėsi tai lin-ksmas, tai vėl liudnas. Galiaus ji pasakė:

— Žinau ką?
— Na, o ką?
— Aš nieko daugiau nenorėčia, bile tik galėcia matyt savo gimtinę šalį, ir pas-kui, numirti. Man teip nemieia gyventi šio-je šalyje... O, kokia aš nelaiminga, kam apleidau savo tėvynę!! Kam mane tėvai pagimdė ant šio pasaulio?!

— Bet mum reikia džiaugtis, jog užgi-mėme. Tik pamislyk, kaip yra svarbu gy-venti pasaulyje. Juk syki numirsime ir dau-giaus jau negimsime.

— Bet aš nerandu nė vienos valandė-lės, kurioje galėcia nusiraminti. Ir kam man jaunai teip liudėti? Bučia daug lai-mingesnė buvus, kad maža budama bučia numirus! Čiagi rudį, kankiniesi, o bene kada gero ką sulauksi?

(Toliaus bus)

Nedėdienio Pasiskaitymai

Indijonų kalba.

Galbut bus akyvu išgirsti „Dirvos“ skaitytojams, kuriomis kalbomis kalba indijonai. Daug žmonių yra tokios nuomonės, kad indijonai, gyvenant Amerikos valstijose, tarp savęs vartoja vieną kalbą. Bet tokia nuomonė yra klaidinga. Amerikos Etimologijos biuras, prie institucijos Smithsonian, Washington, kurs daro įvairius tyrinėjimus tarp indijonų, norėdamas „atidengti indijonų paslaptį“, kad vienintelės indijonų kalbos visai nėra. Abiejose Amerikose, reikiama, šiaurinėje ir pietinėje, pas įvairaus tipo indijonų yra apie 1000 įvairių kalbų, o į šiaurinius nuo Meksikos, indijonai turi apie 500 kalbų. Tarp indijonų, vadinamų Sioux, Delaware, Ciroki, Seneca, Zuni ir teip toliau, yra vartojama pas kiekvienus vis kitokia kalba.

Panamos parodoje, San Franciske, minėtasis biuras išskabino keliolika plakatu, pavidale tobulių, kad aiškiau parodžius daugumą skirtingų kalbų, kuriomis kalba indijonai, gyvenanti į šiaurinius nuo Meksikos. Tos tobulybės talpa savyje 33 šeimyniškas grupas ir 167 atskalas nuo anų šeimynų. Ten buvo parodyta skirtingas vieno indijonų žodžio, kurs tariamas keliolikoje atskirų formų, indijonų kalboje. Tuom žodžiu buvo lotynų žodis homo — žmogus. Šitą žodį ištartę narys indijonų šeimynos, giminės ciroki, arba jis žmogų vadino „junli“, kuomet jo kaimynas creek, žmogų vadino „isti“. Narys giminės Delaware žmogų vadina „lenoro“ ir „lenape“, o žmogystą „in“. Esmosai žmogų vien skaitoje vadina „ainuk“, o daugskaitoje „ainuit“. Indijonai giminės zuni, vadina „kle“, o giminės osee narys, žmogų vadina „nika-siza“.

Taigi, indijonų kalbos yra skirtingos ir jų yra labai daug. Smithsonian institucija paskyrė komisiją, kurios užduotiai pavedė surasti būdą išaiškinimui indijonų kalbų. Ta komisija neseniai paskelbė savo raportą, kurs užvardinta „Phonetic Transcription of Indian Languages“. Šis raportas gali būti labai naudingas filologams ir lingvistams. Sulyg ano raporto, indijonų kalbos yra sugrupuotomis, kurios yra artimesnės viena kitai. Norintis mokintis indijonų kalbos, neprivalo stengtis išmokti visus kalboje vartojamus žodžius, nes yra užtektinu išmokti tik svarbiausius sakinius, kuriuos išmokus, yra labai lengva išmokti visus likusius žodžius, nes kiti žodžiai savo skambėjimais, besimokinant atveda patį patį žodžių supratimo. Svarbiausiu yra tik ta, kad atskyrus kalbą vienos giminės, nuo kitos.

Dar vienas akyvas dalykas, priklausantis prie indijonų kalbos, kurį būtina reikiai patęmėti. Indijonai vienos giminės labai skiria savo tarmę, nuo kitos, žodžių tarimo kirčiuose ir akcentuose, todėl besimokinančiam jų kalbos, yra sunku tam, kurs vartoja aiškų akcentą. Paveizdan, in-

dijonai giminės arapaho, čieni ir kaddo, vartoja pusbalę „n“ vieton balsinių i, l ir r. Giminės kjoja, apaše ir zuni, savo kalboje balsis r visai neturi. Giminės Sioux save vadina susivienijimu, kas jų kalboje skamba „D. kota“, bet giminės jank, tą patį žodį jau ištaria „Na kota“, o tą patį žodį ir tos pačios giminės indijonai, gyvenanti rytinėse indijose, ištaria jau „Lakota“.

Apart to visko, tų skirtumų tuose pačiuose žodžiuose, yra dar didelės daugybės kitokių kėblumų, kuriuos kiekvienas, besimokinantis indijonų kalbos, turi labai tęmėti, jeigu nori atskirti jų kalbas, pagal vartojamos tarmės pas visas gimes. Teipgi reikiai atminti, kad indijonų kalbos turi visuotinę laisvę, nes niekas jas ne kontroliuoja, kadangi indijonų kalba niekas nėra, tad nėra tam tikrų rankvedžių nę gramatikų, pertai yra ir nelengva jas išmokti.

Saulė gali pagimdyti gaisrą.

Yra žinoma, kad smiltinėse šalyse yra teip karšta, kad smiltyse galima iškepti kiaušinį. Buva atsitikimai, kad saulės spinduliai pagimdo gaisrą nevien toiose šalyse, bet ir kitur, ką parodo aiškūs faktai.

Brookfield, Massachusetts valstijoje, dailde pasikabino priešsaulėje, ant medžio, vilnonį bruslotą, kurio kišeniuje buvo degtukų; buvo tai vasaros pusedienis, pačiame karštyje. Bruslotas prieš saulę kabojo porą valandų, degtukai iškaito nuo saulės ir bruslotas užsidegė.

Yra žinomu, kaip vasaros karštos dienos, saulei kaitinant, įkaista stogai, ypač geležiniai. Yra net patarimai, kad vidurdieniuose stogus apdėti šlapiais skarmalais, kad tuomi apsaugojus nuo gaisro, kuri gali pagimdyti saulės spindulių karštis.

Mokslininkai jau seniai yra patyrę, kad su pagalba zerkolo galima sutraukti į krūvą saulės spindulius ir tokiu būdu padidinti tų spindulių karštį. Sakoma, kad Archimedes, su pagalba zerkolo ir saulės spindulių, tokiu būdu sudegino Rymo laivų prielauką. Yra patirta, kad su pagalba padidinančio stiklo, nuo saulės spindulių sutraukti spindulius užsidega parakas; tokį stiklą galima panaudoti sukurimui ugnies ir užvirinimui vandens. Tuluose atvejuose yra persitinkinta, kad net paprasti, langų stiklai gali sutraukti saulės spindulius ir pagimdyti gaisrą, todėl, dėlei atsargumo, parako fabrikuose, languose ir durijose, medis yra nudažytas baltais dažais, kurių chemijos nesibijo karščio ir todėl jos užstoja gaisro pavojų. Buvo atsitikimas, kad vienuose namuose, ant langų, pakabinta akiniai; buvo tai kambaryje, kurio langas buvo į pietus, kambaryje buvo sukrauta paklodai. Akiniai čia atlošė rolę padidinančio stiklo ir pagimdė gasrą, kurį pasisekė užgesinti, padėjus daug darbo.

Plymouth, Pennsylvanijos valstijoje, vieną kartą užsidegė guminis maišelis, kuriame buvo supilta lempos žibinimui reikalinga nafta. Gaisrą pagimdė saulės spinduliai.

Drežniuje buvo šoks atsitikimas. Ant stalo, uždegtos sarieta, stovėjo stiklinis įdas, ant keturių stiklinių kojų. Saulės spinduliai, šviečiantį per langą, puolė tiesiog ant ano įdo. Šeimyninkas patėmijo, kad prie pat vienos įdo kojos, nuo stalo, pradėjo rukti dūmai. Greitai persitinkinta, kad nuo saulės spindulių įkaitintos įdo kojos, užsidegė sarieta.

Vienoj bažnyčioj, kur per langą saulės spinduliai kaitindavo kampą altoriaus, kasmetai kampas altoriaus užsidegdavo. Galiausiai kunigas, laikantis mišias prie to altoriaus, patėmijo, kad altorių uždega saulės spinduliai, pritraukiami šifavoto stiklo, kurs buvo lange. Ir daug buvo atsitikimų kitur, kur ištikdavo gaisrai, nežinia iškur, kur po tyrinėjimų pasirodydavo, kad gaisro priežastis buvo saulės spindulių karščio, kuriam pasitarnaudavo bent koks stiklas.

Kalinių bausos.

Kiekvienas kalinis, kurs už savo prasizengimus gaunasi į kalėjimą mieste Lansing, Kans., yra skaitomas kaliniu pirmo laipsnio, bet už kelių minučių, nupuola ant antro laipsnio. Pirmojo laipsnio kaliniai yra be jokiu privilegijų, „buva uždaryti savo kambarose ir turi dirbti visą laiką. Kada nuiki puola ant antro laipsnio, išėjimui iš kalėjimo, nustojami tokių apdėjimų. Sitame kalėjime, kaliniai, už prasizengimus prieš kalėjimo įstatymus, yra trejopai baudžiami. Viena bausda yra tai nustojimas pietų nedėdienyje, nors šiaip valgius gauna reguliškai. Tokios bausdos uždedamos už lengvus prasizengimus, nesubordinaciją ir keiksmus. Už sunkesnius prasizengimus yra uždarymas. Kalinis turi pasilikti savo kambaryje, tik pietums yra išleidžiamas. Tokios bausdos dedamos tiems, kurie neatlieka jiems paskirtą darbą. Trečia bausda yra tai „kamaraitė“. Yra tai didelis ir gerai išdėdintas kambaris, bet iš jo mažai matoma dienos šviesa. Čia įmetama kaliniai už apvogimus kitų, muštynes, ir kitokių, didesnių prasizengimų. Toki prasizengimai šioje „kamaraitėje“ yra laikomi visą laiką savo bausdos.

JUOKAI

Vienas kunas.

Klebonas taikydamas vieną porą, kuri gyveno nesutikime, apibares juos, sakė:

— Gyvenkite meilėje ir sutikime, nesipykite, nes vyras ir moteris tai yra vienas kunas.

— Ale kurgi — atsiliepa netaiki moteris — matyt, klebonas nepersitikirė. Jeigu jūs, kada praeitumet pro mūsų stubą, tai tikrai sakytumet, kad ten mūsų yra kokia devynios dešimtys.

MOTERIMS PASISKAITYMAI

Kaip virti mėsa.

Kiekvieną mėsa, išimant paukštieną, prieš virimą, reikia sumušti. Apmazgojus ją ir davus biskį apdžiuti, reikia pasidėti ant tam tikro dugno ir gerai sumušti storu, mediniu kualiū; mušti reikia iš visų pusių, kol pasidarys minkšta. Sudytą mėsa galima virti dedant į karštą vandenį, bet patyrimai rodo, kad geriau dėti į karštą vandenį, nes tokiu būdu nustojam mažiau sulčių ir greičiau išverda.

Kada galima valgyti „pajų“.

Jeigu valgant pietus ar vakarienę, yra valgoma pajų pabaigoje valgio, tai visuomet reikia patęmėti, kad pirmiau būtų valgoma „pajų“, o paskiau geriama kava, bet niekad išgėrus kavą nevalgyti „pajų“, nes teip valgant, pagal prityrusių daktarų nurodymą, sugadinama skilvis.

Konservuota mėsa.

Mėsos konservavimo yra lengviausiu būdu, įdėti į rūgų pieną, kas mėsos skonį daug pagerina ir todėl konservuota mėsa buva geresnė. Konservuota galima versieną ir avieną, kurių skonis, po konservavimo, buva panašiu į skonį paukštienos. Numazgojus ir iki sausumo nušluosčius mėsa, reikia ją įdėti į tiek rūgų pieno, kad mėsa būtų pieno apsemta. Teip laikant mėsa, kad ir didžiausiose karščiuose, mėsa nesuges, bet bus šviežia, gardi ir traipi; išsistovėti gali be sugedimo nuo 3 iki 5 dienų. Versiena, aviena, kepenys ir kitos vidurinės mėsos išsistovėti ilgiau be sugedimo, negu jautiena. Konservuota mėsa netinka virimui, ją reikia kepti ir tai ant gerai degančios ugnies arba dikčiai prikurintame pečiuje.

Baltinti barščiai.

Gardžiausiais yra baltinti barščiai, kurie galima baltinti rūgščia smetona. Toki barščiai baltinasi kada jau buva išvirti, o neteip kaip baltinasi prėsas viralas.

Rasalas su keliais cieliais cibuliais ir keliais grybais verdasi dėl skonio ir kvapnio. Skyrium reikia iškepti kelis raudonus barščius ir supjausčius juos reikia užpilti barščių rasalu ir pastačius prie šilto pečiaus, laikyti ten per valandą laiko.

Išvirtą rasalą reikia supilti į krūvą ir gerai iškošti. Ant dviejų kvortų barščių, reikia imt puskvortę smetenos, išplakti ją puodelyje, primaišius šaukštą miltų ir lengvai pilti į barščius, pamaisant šaukštu, užvirinti ir supilti į blekų, kuri vadinama „vaza“. Biskis keptų ir likusių šutintų barščių reikia sudėti į pritaistą jau sriubą. Jeigu tokiu būdu virti barščiai yra taisomi su uždaru, tai prie jų dedasi dešraitės, plonai pjaustyto kumpio ar kitokios, kiaušienos, mėsos, o jei be uždaro, tai dedasi grybų, smulkiai supjaustytų ir maišytų su ryžiais ir

tada su ritinėliais duonos, svieste smoztytos, duodasi į stalą.

Marinavojimas silkų.

Sveikas ir vidutino didumo arba mažas (kad būtų vienodos), sveikas silkas, gerai aplupus ir numazgojus, pirmiausia reikia apsuodyti druska. Išėmus iš vandens ir gerai nušluosčius, sudėti į tam tikrus įdus, tarpus pridėdant angliškių pipirų ir kitokių žolių, užpilti reikia atvirintu actu.

Antras budas: Gerai išmirkinus ir nušluosčius silkę, pienes išėmus reikia smulkiai sukapti ir sumaišyti su alyva, kurios turi būti gan daug atskiestos actu arba citrinos sultimis, ir tarpus silkų pridėdant cibulio ritinėlių ir tokių pat ritinėlių citrinos (tik turi būti be lupynų ir vidurinių kamplių ir sėklų). Sudėjus viską reikia pastatyti šaltoje vietoje. Kaip pirmas teip ir antras budas marinavimo silkų, yra geras ir teip marinavotos silkės gali stovėti gana ilgai.

Trečias budas: Pienes su trinti su druska ir vieton alyvos naudot saldžią smetoną, kurios galima imti vieną ketvirtą kvortos ant šešių silkų. Paskui viską sumaišius su druska ir gerai išplakus, aplaistyt dedamas įdan silkės, kaip augščiau pasakytą.

Marmoleda.

Marmoleda yra daroma įvairiais būdais ir iš įvairių vaisių, tik su tuom skirtumu, kad vienaip darant, verdasi povaliau ir reikia gerai maišyti. Išvirus reikia pilti į įdus, kuriuos apsaugojant, kad nesutruktų, reikia pirmiausia gerai apšildyti. Jeigu išvirta ir į įdus supilta marmoleda nesutruks, reikia primaišyti aviečių sulčių. Visas konfituras, kompostus ir skystimus, reikia tankiai apžiūrėti, kad nesirastų pelėsių, o tuos užtemėjus, reikia atydžiai nuimti ir įdą atvirti; pelėsių neprileidžia ant viršaus užtiesta popiera, suvilgyta arake. Niekad nereikia imti konfituras ant duonos rieks ar tam panašiai, bet į torielką ir nesuvalgius, likusią dalį nereikia dėti atgal į įdą. Prie virimo marmoledos, vaisius reikia gerai nuluptyti ir prie jų pridėti tiek cukraus, kiek sveria visi vaisiai, paskirti virimui.

Borakso naudingumas.

Jeigu nori, kad krakmolai būtų baltesnis, tai krakmolą verdant, įpilk į jį vieną šaukštą paprasto borakso. Vandenį vedančios duodos, apsisvalys nuo įvairių nešvarumų, kaip iš virsaus teip ir iš vidaus, jeigu į jas įpils biskį borakso.

Kaip prašalinti kojų prakaitavimą.

Vienas iš vokiškųjų daktarų duoda patarimą, kaip prašalinti kojų prakaitavimą. Prie 21 dalelės sutrūkios, kiaušienos, mėsos, o jei be uždaro, tai dedasi grybų, smulkiai supjaustytų ir maišytų su ryžiais ir

Sveikatos Darželis

Kodėl kūdikiai tankiai nemiega ramiai

Labai tankiai pasitaiko, kad kūdikiai ramiai nemiega, kas valandėlė šukruta arba net ir iš miego pabunda. Nieko nėra be priežasties, tad ir toks kūdikis neramus miegas turi savo priežastis. Priežastimis tokio neramaus kūdikio miego tankiausia buna per daug šilumos, per daug vėsumo ir šlapi paklodai. O kartais buna priežastis ir tame, kad paklodai ar užklodai kurioje vietoje negerai sulenkti ar drabužis ant kunelio kur negerai priglauistas, sugniuždytas. Priežastis gali būti ir tame, kad kūdikis persivalgęs, ar alkanas, o gal nori gerti. Galbut kambaryje stoka tyro oro, gal per daug lermo, kas kūdikiui neduoda ramiai užmigti.

Norint persitikrinti apie priežastis, dėl kurių kūdikis nemiega ramiai, reikia iširti vietą, kurioje jis gulė. Tankiai motinos tokiame atvejuje mano kūdikį sergant, tad duoda jam vaisius. Bet reikia pirmiausia persitikrinti apie priežastis neramaus miego ir tik tada įieškoti pagalbos.

Kaip apsieiti su žaizdomis.

Numazgojimui ir galutinam nuvalymui atvirų žaizdų, yra geriausia iš laiko išvirtas ir ataušintas vanduo. Verdant vanduo apsisvalo nuo įvairių bakterijų, nes karštas garas, vandeniui verdant, jas užmuša. Kuomet tokiu vandeniu mazgojame žaizdą, kad ją apvalius nuo bakterijų, kurios ten jau randasi, nepaliekame naujų bakterijų, kokias galėtume palikti, mazgojant nevirintu vandeniu. Teipgi yra geru daiktu ir bandažai, užrišalai, išvirt ir išdžiovinat pirmiau, negu jais užrišama žaizda. Tam tikrus užrišalus galima pirkti aptiekose, kuriuos virti nereikia, bet nenorint pirkti, galima juos pasidaryti namie, iš lininio audklo, tik reikia išvirus, išdžiovinoti. Jeigu kartais pasitaiko, kad nėra laiko jų virinimui, tai užtenka ant kelių minučių, sausius, įdėti į karštą pečių ir iš ten išėmus, naudoti prie žaizdos. Sužeistas vietas, visuomet reikia laikyti kiek galint švariai, nes švarumas pasakubina užgijimą.

Apsisaugojimas nuo užsaldymo.

Ziemos laiku beveik kiekvienam tenka „pagauti šaltį“, arba užsaldyti. Atsigynimui nuo užsaldymo, pirmiausia reikia išgerti ką tokio, kad būtų galima prakaituoti; gėrimą galima išvirt iš džiovintų aviečių, liepos žiedų, arba beždų žiedų (tik ne alyvų, kurias daugumas lietuvių vadina bezdais) su medum, pridėdant kiaušinio trynį su cukrum ir šaukštą geros degtinės. Krutinę ir pečius reikia gerai ištrinti actu ir turpintu (turpentine) ir atsigulus, šiltai užsikloti. Tik iš stubos nereikia eiti, kol liaga pereis.

Kaip paisėti apie kūdikius. Jeigu yra butinumu ku-

dij penėti iš bonkutės, tai reikia labai tēmyti, kad bonkutė būtų cysta, teipgi pie nas, kad būtų cystas ir ne suruges. Prie bonkūčių plėvimo, iš kurių kūdikiai yra penima, reikia tēmyti, kad vanduo, kuriuomi bonkutės yra mazgojamos, kad būtų cystas. Maišant pieną su vandeniu, reikia naudoti vandenį virintą ir užtektinai ataušintą.

Kaip apsisaugoti nuo peršalimo.

Geriausias ir tikriausias budas apsisaugojimui nuo peršalimo yra užlaikymas šiltai kojų. Nėra reikalo žiūrėti į dailumą čėverykų, bet reikia kiek galint paisėti, kad čėverykai būtų rūdmingi ir pasiuti iš storesnės skuros. Kąs dėvi tokius čėverykus ir vilnones panašias, tas yra tikras, kad niekad nenušals kojas ir neperšals. Mazus vaikus, kad apsaugojus nuo peršalimo, reikia daboti, kad būtų šiltai apauti ir turėtų šiltai pridengtas krutines.

Kaip užlaikyti veidą.

Kasdien prausk veidą gerai šiltame vandenyje. Prausiantis naudok daug muilo, tik nusiprausęs, gerai nušluostyk veidus ir kaklą, kad muilo putas nepasiliktų ir ne užlipintų odos skyteles. Po nušluostymui, į odą įtrink biskutį „kremo“. Kasdien, prieš eisiant gulti, nusiprausk šiltu vandeniu, panaudojant nesuterštą muilą. Kartą savaitėje, šutink veidus, pridėdant prie jų abrusą, suvilgytą karštame vandenyje, kuriame yra reikalingu biskis bo rakso. Teip iššutinties veidam įtrink biskį „kremo“. Įtrinant kremą, pirštais trink teip, kad veidas pasistumtų augstyn ir žemyn. Viską teip padarius, burną nušluostyk švelniu abrusu ir nuprausk šiltu vandeniu.

Užlaikymas burnos švarumo.

Mažai randasi tokių žmonių, kurie laiko savo užduotį, kad po kiekvienam valgiui ir kiekvieną rytą, išplauti sau burną šaltu vandeniu, iš vidaus patrinant tam tikru šepetėliu. O vienok verta tą priimti tokiu papročiu, kaip kad plovimas rankų ir burnos, iš virsaus. Švarus užlaikymas burnos ir dantų, žmogų daro kitam priimmesniu, nes iš burnos neina prišvinkęs dvokas. Daugumai žmonių iš burnos eina dvokas todėl, kad burnoje, tarp dantų pradeda puti, pasilikusios maisto dalelės. Kas burną ir dantis užlaiko švariai, tam iš burnos dvokas niekad neina. Švarus dantų užlaikymas, apsaugoja juos nuo ankstyvo gedimo, kas prisideda prie užcedijimo pinigų, kuriuos reikia išduoti daktarams, daktaristams ir aptiekoms.

SKAITYKITE IR.

PLATINKITE

„DIRVA“.

DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA Lietuviška Įstaiga Cleveland'e "DIRVOS" KRAUTUVĖ

"Dirvos" Krautuvė yra didžiausia ir turtingiausia iš lietuviškų krautuvė Clevelande, kuri yra aprūpinta visokios rūšies gražnomis iš aukso, sidabro, parceliono, brangiais braizytais stiklo indų, parcelioninių stovylų, kambarių papuošimui. "Dirvos" Krautuvėje užlaikoma pardavimui: Deimantai, vyriški ir moteriški žiedai, nuo \$12,00 iki \$200,00, teipgi visokio padarymo auksiniai žiedai, teipgi ir šliubiniai. Visokio padaro bei didžio auksiniai, sidabriniai, pauksuoti bei nikeliniai laikrodėliai, nuo pigiausio iki brangiausio. Didžiausius rinkinius visokių moteriškų ir vyriškų auksinių špilkų, branzolietų ir neišskaitliuojamų moteriškų įvairiausių papuošalų.

Brangesnės rusišios svietiškių ir religiškių paveikslų, lietsargių (parasonų), vyriškų diržų nuo 25c. iki \$5,00, visokios rūšies veidrodžių ir kitokių toaletinių reikmenų, britvų, sidabrinų peilių, šaukštų, šaukštelių, sakūčių ir kitokių augstesnės rusišios gospadorystės reikmenų.

"Dirvos" krautuvėje yra parduodama daug pigesnėmis kainomis negu kur kitur, o ypač sidabriniai ir auksiniai dalykai. Kodėl mes galime parduoti daug pigiau už kitus?

- 1) Todėl, kad mes perkame už kelis tukstančius dolerių antsyk ir mokame iš augšto.
- 2) Todėl, kad mums turint savo nuosavas tam namas, nereikia mokėti randa.
- 3) Todėl, kad mums nereikia užlaikyti brangiai apmokamų knygvedžių bei specialistų pardavėjų.

Todėl, tai mes, galime parduoti pigiau negu tie, kuriems viršmėtos sunkenybės yra neišvengtinomis.

Todėl, užkvičiame atsilankyti ir apžiūrėti, o persitikrinsite, kad pas mus yra prekės daug pigesnės, negu kur kitur ir atsilankę busite patenkinti dar tuom, kad pas mus galėsite gauti nuo mažiausio iki didžiausio, nuo pigiausio iki brangiausio, ir nuo pačiausio iki gražiausio, reikalaujamų dalykų.

Taigi, todėl "Dirvos" krautuvė, yra geriausia krautuvė pirkimui KALEDŲ DOVANOMS.

"Lietuvys pas Lietuvį!" Obalsis susipratymo.

'Dirvos' Krautuvė

2004 St. Clair Ave.

Reikalavimai.

Reikalingas gerai patyręs laikrodininkas prie taisyymo laikrodėlių. Turi būti suprantantis pardavinėjimo ir abelną vedimą to biznio. Gera alga ir užtikrinta vieta. Atsiųskite tuoj. "DIRVOS" KRAUTUVĖ 2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Dantistas reikalauja mergaitę, lietuvę, mokančią lenkiškai kalbėti, kad galėtų dantistui priglobti jo ofise. Matyk Dr. Frank F. Happy. 1935 St. Clair Ave.

Reikalaujame gabių vyrų. Kam dirbti dirbtuvėje už \$15,00 savaitėje, jeigu galima birbant ant savęs ir visai lengvai uždirbti nuo \$50,00 iki \$100,00 savaitėje. Juk mes visi gerai suprantame, kad dirbtuvė nėra mūsų išgarsinimu. Tą žydai

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio Juozo Jusevičiaus. Paieina iš Kauno gub., Randonvario parapijos,

seniau suprato, ir delto tai net vieną trečdali visą pasaulio turtą apvaldė.

Dėl pilnų informacijų kreipkitės nuo 9:00 ryto iki 12:00 v. dienos pas

M. J. Zmuidzinavičių Generalistkajį Maneg. The Home Building Corporation 742 Rokoffeler Bldg.

Reikalaujama patyrusių arba norinčių mokintis rankomis siuvimo "sveterių" ir megstinių jekų. Pritrysoms gera mokestis, norintioms mokintis, mažesnė. The Keller Knitting Co. 1540 E. 49 gatvė (tarp Payne ir Superior ave)

Reikalingas jaunas vaikinai 16 ar 17 metų amžiaus prie bučernės darbo. Atsiųskite tuoj.

Alekna ir Bukauskas 6712 Superior Ave.

Pajieškau savo brolio

VIETINĖS ŽINIOS

Savaitinis Kalendorius

Vasaris

- 3 S. Blažiejus
4 N. Andriejus Seg N.
5 P. Agotos
6 U. Daratos
7 S. Ramualdo
8 K. Jono de Mat.
9 P. Apolonijos.

SLRKA. kuopos vakaras. Pereitame nedėdienyje SLRKA 50 kp. turėjo vakarą su prakalbos, dainomis ir lošimu "Zmonės". Kalbėtojų buvo kviesta Sutkus, bet kalbėjo daktaras Rutkauskas iš Chicago. Jo kalbos tema buvo nesugaudoma, arba aiškiau sakant, kalbėjo be jokios temos. Jis pasakojo, kad lietuvių tauta yra religiška, tik katalikai esą per daug apsileidę, o katalikų jaunomenė, ypač vaikinai, visi esą paleistuviai ir tt. Dr. Šliupas, girdi, tai tautos išgama, bedievis, nedorėlis; bedieviai tai esą gangrina žmogaus pirštą, kurį reikia nupjauti, tokiu būdu ir laisvamanus reikia išpjauti. SLA. irgi išniekino, sakė, kad jį valdo tik tautininkai — bedieviai, o katalikų nors jame yra didžiulė, bet, kad tie yra apsileidę ir perdurni, todėl laisvamanai juos kaip nori, taip valdo. Girdint tokias nesamones iš lūpų daktaro Antano Rutkausko, gaila žmogaus, kurs kitus gydydamas, nepajėgia save išsigydyti, o jis yra tikru manišku ligoniui.

Toliausnę programą dalį išpildė C. L. T. C. Draugija. Lėta 3 aktų drama "Zmonės". Lošimas išėjo puštinai, su tulomis silpnėmis. Choras sudainavo Reliatą dainų, kurios, kaip ir visuomet dainuojamos šio choro, buvo žavėjančios. So. lo dainavo J. Baltrukoniūtė; ji turi puikiai išlavintą balsą, tad ir dainavimas jai pavyko labai puikiai.

Lietuvos Vyčių 25 kp. prakalbos. Pereitame pane-dėlyje, Germania Turner salėje atsibuvo augščiausi mi-nėtos kuopos surengtos prakalbos, kuriose kalbėtojų buvo daktaras J. Bielskis iš Hartford, Conn. Kalbėtojas pasakojo ką jis matė Lietuvoj, kuomet ten buvo nuvykęs su kun. Bartuška. Nupeikė kariaujančias šalis, dėl karo žvėriškumo parsiejo taip daug Lietuvai nukentėti ir abelnai bjaurėjosi karės skerdynių pėdsakais. Tik kalbėtojas rodosi suklydo savo kalboje, nes sakė, kad parapijos Lietu-voje sunaikintos, likę tik po 10 gyventojų, paskui, tik 200,000 lietuvių yra pabėgu-sių Rusijon, o kiti visi skur-sta po vokiečių.

Toliaus ponia Bukauskie-ne sudainavo solo, kurs pa-vyko gerai. Solo dainavo ir p. Greičienė, kuriai biskį kiek dainavimas išėjo silp-niau negu pirmajai. L. V. 25 kp. choras sudainavo sa-vo himną. Dainavimas išėjo silpnai. Toliaus kalbėjo vie-tinis Ruseckas, kurs gyrė ir Vyčių stulpų vadino dr. A. Rutkauską užtai, kad tas ant krutinės turi prisegęs Vyčių ženklelį. F. Skrip-kauskaitė turėjo deklama-ciją, kuri nusisekė negeriau-sia. Galiausiai dar sykį kalbė

tojas nupeikė karės skerdy-nių žvėriškumą ir choras sudainavo apie narsumą plieno kardo, užbaigė vaka-ro programa.

Užpuolė lietuvi. Pereito panedėlio nakčiai, apie 12 valandą nakties, P. Kamin-skas palydėjęs savo drau-gus iki St. Clair skersgat-vio ir tuos palikęs belau-kiant gatvekario, grįžo na-mo per čia pat esančios pu-bliškosios mokyklos kiemą. Įėjus vidurin kiemo, prie Kaminsko prisiartinio, nu-duodamas girtu, plėšikas, kurs kokių tai įrankių su-davė Kaminskui per galvą ir tuom tarpu iš po mokyk-los laiptų išpuolė kiti plėši-kai, prišoko ir pradėjo kra-tyti Kaminsko kišenių. Tie gi Kaminsko draugai, kurie buvo likę gatvekario laukti, išgirdę trūkšmą mokyklos kieme, leidosi ton vieton, tad plėšikai pabugę pabėgo, nesusėję ištuštinti Kamin-sko kišenių, kuriuose buvo daugiau negu 100 dolerių pinigais ir laikrodėlis 50 dol. vertės. Kaminskas ser-ga dėl šio sumušimo. Patarti-na lietuviams būti atsargiais vėlyvomis valandomis, nes tokių atsitikimų čia Cle-velande yra labai daug.

Reporteris.

Pasiutę šunės. Pereitą panedėlį, miesto pakras-čiaus bėgiojo du pasiutę šu-nės ir kandžiojo, kas jien papuolė. Apkandžiota du vaikai, kurie tuojaus nuga-benta ligonbutin. Serifas Berea parengė medžioklę ant pasiutėlių; nušauta 10 šunų, kurie pasiutėlių buvo apkandžioti, bet pačių gau-domųjų dar nepagauta.

Reikalauja daugiau pri-rodymų. Labai tankiai pa-sitaiko, kad vienam ar ki-tam kas pavagia automobi-lį. Paskui savininkas krei-piasi į policiją, kad ta su-jieskotų pavogtąjį automobi-lį, ir policija įieško, nors ikišiol dar nė vienas ne su-jieskojo. Dabar policijos vir-šininkas reikalauja, kad ra-portuojant apie vagystę, automobiliaus savininkas, apart laisnio numerio, turi paduoti numerius ir auto-mobiliaus dalių, kaip tai ra-tų, ašių, cilindrių ir tam panašiai.

Duos kareiviams darbus. Laukiama bile dieną sugri-žtant milicijos, kuri pereitą vasarą išvažiavo kariauti su Meksika. Tuluose fab-rikuose pradėta atleisti nuo darbo darbininkus, dirbu-sius ant vietos kareivių, kad tuomi padarius vietą sugri-žtantiems Meksikos "užka-riautojams". Galbut tokiu būdu atsiras biskis bedar-bių, kol fabrikuose viskas susitvarkins.

Apvogė ir paliko revolve-rį. Teisėjas Levine, parva-žiavęs su savo šeimyna iš baltiaus, rado savo namuose, visuose kambariuose degan-čius žiburius ir atidarytą langą. Ženklas buvo, kad lankėsi svečiai. Ir klaidos teip manant nepadaryta, nes pasirodė pavogta visi bran-gesni daiktai, koki tik galė-jo turėti kokią vertę. Net stalčiukyje buvus bankinė knygtutė, ir ta pavogta. Kny-gutės vieton palikta auto-matiškas revolveris.

:- Nauja Lietuviška Aprėdalu :- KRAUTUVĖ

MOTERIŠKŲ SIJONŲ IR DRESIŲ,
kaip vilnonių teip ir perkelinių gatavų.
TEIPGI SIUVAME IR ANT UŽSAKYMŲ.

Prietogi pasiduoda mūsų krautuvėje ir vuola-ktimis: perkeliniai, vilnoniai ir šilkiniai puikūs tavo-rai. Sykiu gaunama ir visokių mažmožių moterims prie pasireidimų. Užlaikome ir vyriškų įvairių da-lykų kaip stai: marškinių, kalnierių, labai gražių kaklaraiščių, kepurų ir t. p. Todel, moteris norian-čios dėvėti gražius drabužius, kreipkitės pas mus.

PARDUOTAS DRESES IR SIJONUS PRITAİKOM IR PATAISOM

Naujos Krautuvės Antrašas:

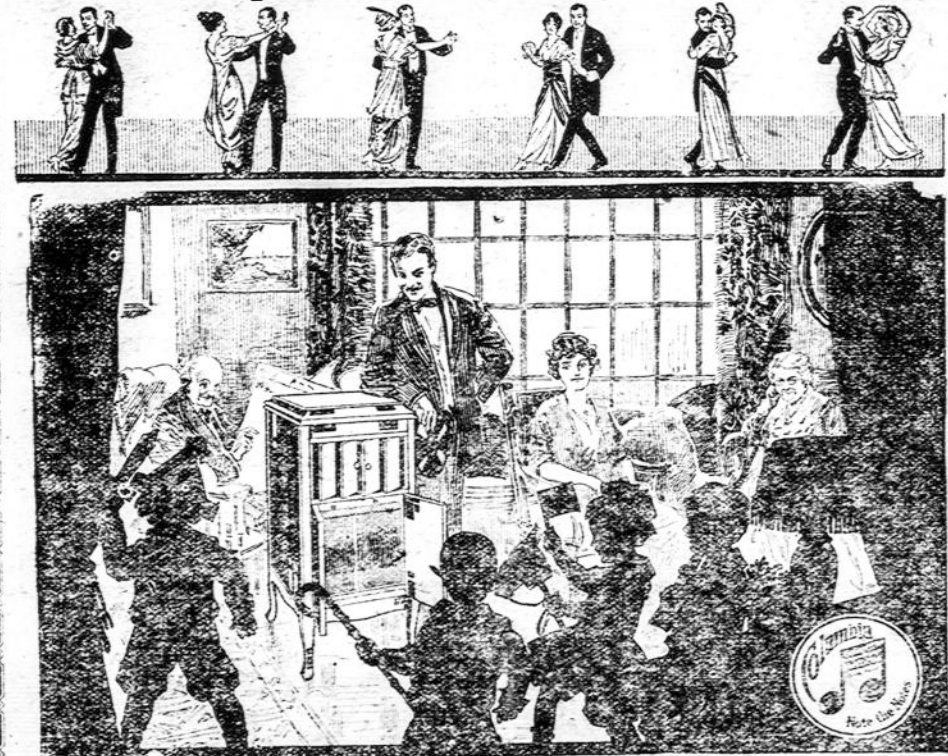
Stasys Palilionis

2717 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

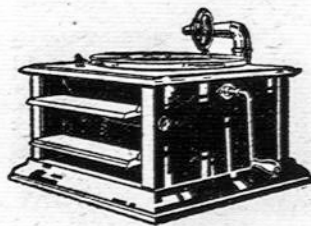

Nusipirk Gramofoną

o turėsi viso pasaulio muziką savo namuose

Kodėl visos svetimtaučių ir šviesesnės lietuvių šeimynos
jau įgyjo tąją muziką? Todėl kad jie greičiau
suprato jos vertę ir svarbumą.

Prekė \$15.00

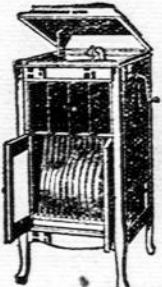
Prekė \$25.00

Prekė \$35.00

Prekė \$50.00

Prekė \$75.00

Prekė \$100.00

Prekė \$110.00

Jie suprato, kad nuolatinė mu-zika stiprina ir tobulina žmogaus dvasią, švelnina jausmus ir tuomi didina žmoniškumą.

Jie suprato, kad jų vaikai nuo pat dienu kudykystės, augdami to-kiose aplinkybėse, kur yra kasdiena girdima garsiausių pasaulio kom-pozitorių muzikališki tyvyniai, iš-augs, jei ne muzikais, tai bent ki-tais dvasios milžiniais, vadovai silp-nesnių, kurie guodos tautą ir klos kelią žmonijai prie šviesesnės atei-ties.

Pagaliaus, jie suprato, kad tu-rint tokią muziką savo stuboje, mo-tinoms su dukrelėmis nereikės teip tankiai vaikščioti miestan ant tea-trų ar operų, kur kiekvienas vaka-ras lėsuoja apie porą dolerių, o tė-vų sumažės bereikalingi žygiai kar-čiamosna.

Ir galiausiai jie suprato ir tą, kad jauni jų sunus, esant stuboje tokei muzikai, neturės laiko stovėti ant kampo ir studijuoti tą amerikonių pradinę kriminalinę mokyklę.

Todėl pirkite jie, vien tik dėl to pirk ir Tamista.

Geriausia yra tokia muzika

Columbia Grafonola

Jas galima pirktis mažu įmokėjimu ir ant len-gviausių išmokėjimų,

"Dirvos" Krautuveje,

2004 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Teipgi mes turime visą rinkinį lietuviškų ir kitokių rekordų. Prisiųsk už 2c. stampą, o mes prisiųsime lietuviškų rekordų katalogą.

THE ST. CLAIR AVE. SAVINGS & LOAN CO.

IKORPORUOTA PER OHIO VALSTIJOS VALDŽIA.

Už padėtus pinigus mokame penktą nuosimtį nuo die-nos padėjimo iki dienos atėmimo.
Taipgi taupymą galima pradėti nuo vieno dolerio (\$1.00) ir aukštn.

Viršminėta banka siunčia pinigus į visas dalis svieto. Parduoda laivakortes ir money orderius. Apsaugoja nuo ugnies namus ir namų rakandus. Atliekame rejeentališkus reikalus. Perkame ir parduodame namus ir lotus. Skoliname pinigus ant savasčių (property) ant lengvų išlygų.

BANKOS VALANDOS:

Nuo 8:00 ryte iki 9:00 vakare.

THE ST. CLAIR AVE. SAVINGS & LOAN CO.

2006 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Prospect 953 Central 6488

T. NEURA BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Daugumas mūsų lietuvių ikišiolai negalėjo pas mus atsilankyti dėl tolimo atėjimo. Bet dabar mes, norėdami kuogeriausiai patarnauti, pra-dėjom visokius orderius pristatyti į namus. Galite juoti orderius per mūsų važiuotoją arba atsilankę į mūsų krautuvę. Mes visados stengsi-mės sanžiningai patarnauti mūsų kostumerius. Prekes darysime kuogė-riausias, tavora duosim kuogeriausiai. Brangūs broliai ir seseris nepa-mirškite mūsų krautuvės. Ateikite ir pabandykite, o tasyk persitikirn-site, jog ką šnekų yra gyva tiesa.

2041 HAMILTON AVE.

Cuy. Central 1781-L

Geriausios Gyduolės DEWOYNO'S APTIEKOSE

1653 St. Clair Av. Prie E. 17 g.

6502 Fleet Ave., Cor. E. 65th (Tod)

Čia dirba lietuvių registruotas aptieko-rus — A. ZAFARAS.

5608 Fleet Ave., Cor. E. 57th.

Čia dirba lietuvių registruotas aptieko-rus — J. SMALIS.

4052 E. 71st Cor. Harward

3878 E. 71st Cor. Lansing

Lietuviams pas lietuvių aptiekorius ga-lima gauti teisingus patarimus.

F. DECKER, Gelažies Krautuvė, HARDWARE

Rioberinės ir smalinė stogų dengimui popieros. Įvairiau-sių rūšių maliavos, aliejus, tarpetino, maliavojimui sepe-tų ir t. t. ir t. t.

Didelis rinkinis Pečių, visokių sudy-nų, plačiausia rinkinis įvairių-įvai-riusių dalydėms įrankių ir t. t.

215 St. Clair Ave.

CENTRAL 1785-W

Jonai, kur-gi tu taip skubiai bėgi?
Nagi pas
W. WISZNIEWSKI
1024 KENILWORTH AVENUE
Na tai ką gi ten veiksi. "Na, ar-gi tu juozai dar nežinai, kad mano rytų vestuvė, tai bėgu nusipirkt GERŲ CIGARŲ." O-o taip, ta ir aš kitokių ne nerukau. Tai labai geri cigarai.

...Jau...
Pavasariniai Sampeliai Vyriškų Siutų
ir Overkotų Atejo!
Kas nori naujausios mados ir gerai pritaik-ytus drabužius dėvėti, lai užsisako pas mus.
J. P. GARMUS,
KOSTUMERSKAS KRIAUCIUS
1329 St. Clair Avenue. Antros lubos.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje KNINGYNE GAUNAMOS KNINGOS:-

Aisopo Pasakos — pusl. 364	\$1.25
Andersono Pasakos — pusl. 82	20c.
Apie Sveikata — pusl. 16	10c.
Audra Rosijoje — pusl. 65	20c.
Diedai ir Gražina — pusl. 61	25c.
Japonų Konstitucija — pusl. 61	20c.
Kaip Bulgarijai ingijo laisvę (dalis I)	20c.
Kaip Bulgarijai ingijo laisvę (dalis II)	20c.
Kaip Japonai, gyvena dabar — pusl. 48	10c.
Kas iš ko pareina?	20c.
Kelionė į Europą — pusl. 52	40c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Valenrodas — pusl. 24	15c.
Ko mus mokina žvaigždės? — pusl. 32	10c.
Kražių skerdynė ir jos pasekmės	15c.
Kuomi žmonės gyvena — pusl. 56	15c.
Kun. A. Burba — pusl. 20	20c.
Kaip gyvena Latviai — Suomia — Anglai, — pusl. 65	20c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	40c.
Lietuvių tautos klausimas Europos karės metu — pusl. 102	35c.
Lietuvos Gaspadinė — pusl. 80	25c.
Mainieris ir Leberis — pusl. 60	15c.
Našlaitė — pusl. 22	10c.
Naujas budas išmokyti rašyti — pusl. 24	10c.
Nuo degtinės — pusl.	10c.
Padėjimas Lietuvių tautos rūgų viešpatijoje — pusl. 120	\$1.00
Paslinkai Lietuvoje — pusl. 16	5c.
Persėjimai apie šventų tikėjimą	10c.
Rodos motinoms — pusl. 18	5c.
Sulaukė — pusl. 132	25c.
SLA. Istorija (1886—1915) \$1.50; audimo apdar.	\$2.00
Švintant — pusl. 126	25c.
Tamodius Besotis — pusl. 24	5c.
Trachoma — prie šviesos — pusl. 100	20c.
Vaikų Draugas — pusl. 64	15c.

Visas šias knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.
Reikalaujami knygų, parašykite aiškiai knygos vardą.
Pinigus geriausiai siųsti per pašto Money Or-derį, paprastame laiske, uždresuojant:

A. B. Strimaitis,

307 W. 30th ST. NEW YORK, N. Y.